

Nieuwjaarsgebruiken in andere landen. Met interessante kieken. — De „Container-Car” in Amerika. — Japan, het land van de Rijzende Zon. Met fraaie foto's. — De expositie van G. H. Breitner.

No. 26

(52)

28 Dec.
1922.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S.
17½ CENT.

Panorama

GEÏLLUSTREERD. WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

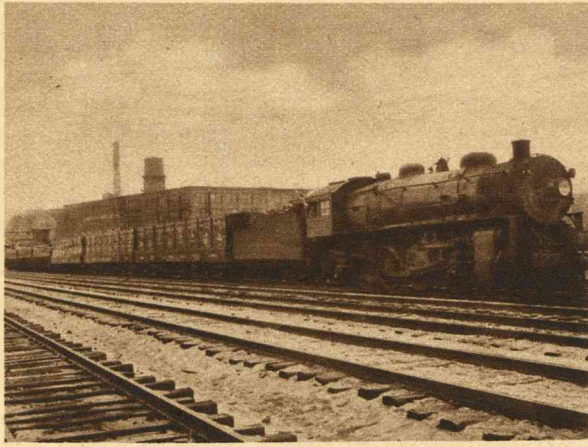
PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

HET FAMILIEFEEST

NAAR DE SCHILDERIJ VAN JAN MIENSE MOLENAER

DE „CONTAINER-CAR” IN AMERIKA

Afbeelding I.

et mag algemeen bekend verondersteld worden dat het goederenvervoer per spoorweg in Amerika geheel anders is ingericht dan in Europa. Verschillende factoren hebben er van meet af aan toe bijgedragen om daarginds een spoorwegsysteem te doen ontstaan zoo geweldig in omvang, dat daarbij vergeleken onze Europeesche spoorwegen niet meer dan lokaal-lijnen zijn.

Behalve de groote afstanden, heeft het ontbreken van waterwegen in de richting Oost-West een zeer uitgebreid spoorwegnet noodzakelijk gemaakt. Waarbij nog komt, dat juist in het Oosten der Unie op een betrekkelijk klein gebied een groote bevolking woont.

Het „Container-Car”-systeem, hetwelk wij hier in het kort zullen bespreken, is dan ook in het Oosten der U. S. A. ontstaan; het is in gebruik op de lijnen der New-York Central Lines, een groep van spoorweg-ondernemingen, welke lijnen van New-York en Boston naar Pittsburgh, Detroit, Chicago en St. Louis exploiteeren. „The very heart” van Amerika!

Evenals hier te lande kent men ook daar het verzenden van goederen als stukgoed en als wagonlading. Uit den aard der zaak maken de meeste verzenders van de eerste methode gebruik, te meer daar in Amerika een wagonlading veel grooter is dan in Europa. Gesloten goederenwagens vervoeren hier meestal 15 ton, terwijl de Amerikaansche geslo-

ten wagens ± 50 ton en de open wagens dikwijls nog meer laadvermogen hebben. Daarginds heeft men uitsluitend vier-assige wagens, iets wat in Europa voor goederenmaterieel tot de uitzonderingen behoort.

Gedurende den oorlog, vooral in de jaren 1917 en 1918, liep het echter in de Unie met de spoorwegen mis. Men was niet in staat voldoende goederenwagens ter beschikking van de fabrieken te stellen. In hoofdzaak werd dit veroorzaakt door het groote oponthoud hetwelk de stukgoedwagens ondervonden.

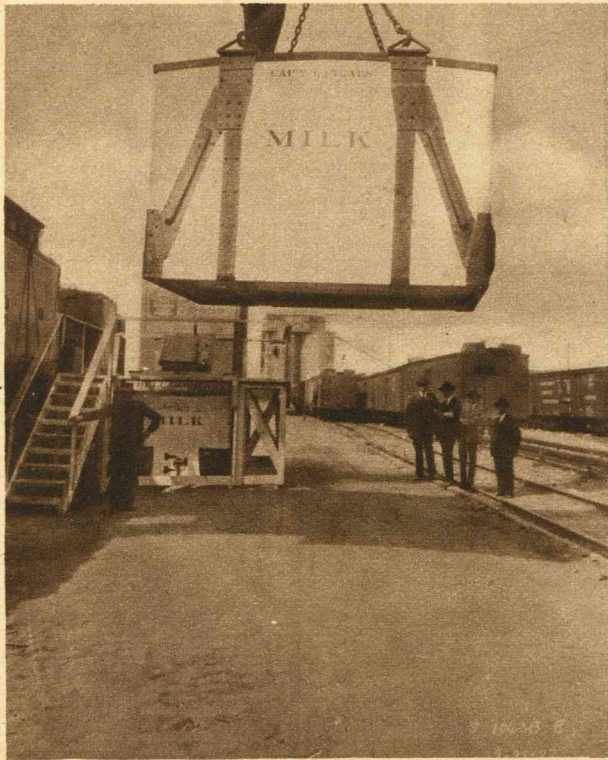
Tot goed begrip van de toestanden op spoorweggebied moge nog vermeld worden dat de afstand New-York — Chicago door den snelsten trein den z.g. Broadway Limited in 20 uur wordt afgelegd. Deze treinen bereiken op sommige gedeelten van het traject snelheden van 125 K.M. per uur, zoodat een juiste vergelijking met Europeesche toestanden alleen door den rijtijd van 20 uur niet mogelijk is. Een goederentrein is dus, zelfs indien met groote snelheid rijdende, enkele dagen onderweg. Een stukgoed-wagen bevat bijv. zendingen voor Albany, Syracuse en Buffalo. In de eerste plaats wordt de wagen uit den trein gerangeerd, blijft staan totdat de ontvangers de zending in ontvangst hebben genomen en kan eerst daarna verder vervoerd worden. Dezelfde methode moet in Syracuse toegepast worden enz. Op deze wijze is het materieel onnoodig lang aan de circulatie onttrokken.

Het nieuwe „container-car”-systeem beoogde hierin verandering aan te brengen. In fig. 1. is een container-car goederentrein afgebeeld. Zooals uit de foto blijkt, bevat elke goederenwagen een aantal stalen kisten (brandkast-formaat). Elke verzender van goederen (in New-York bijv.) vult deze containers in zijn fabriek en doet deze door een vrachtauto naar het spoorwegemplacement vervoeren alwaar een kraan de kist op den wagen plaatst. Het tijdroovende overladen van auto op spoorwegwagen wordt nu tot een kraan-actie, welke enkele minuten duurt, teruggebracht. Komt nu onze container-trein in Albany aan, dan neemt een kraan die „kisten” van de wagens, welke voor die plaats bestemd zijn en plaatst deze in gereedstaande auto's. De trein vervolgt na korten tijd zijn weg, in enkele plaatsen ledige of gevulde containers medenemend. Het is duidelijk dat op deze wijze zeer veel tijd wordt bespaard en . . . „time is money”. De ontvanger doet den container door middel van een auto naar zijn werkplaats of inrichting brengen; hier wordt dus de tijd van lossen tot een minimum teruggebracht.

Een verder groot voordeel is, dat de goederen niet ingepakt behoeven te worden in kisten of kratten; diefstal behoort tot de onmogelijkheden. De containers bieden zelfs waarborg tegen brand-schade.

In industrie-centra, waar het dikwijls onmogelijk was de wagens op bepaalde sporen te brengen teneinde de lossing te bewerkstelligen, behoort nu opstopping tot het verleden.

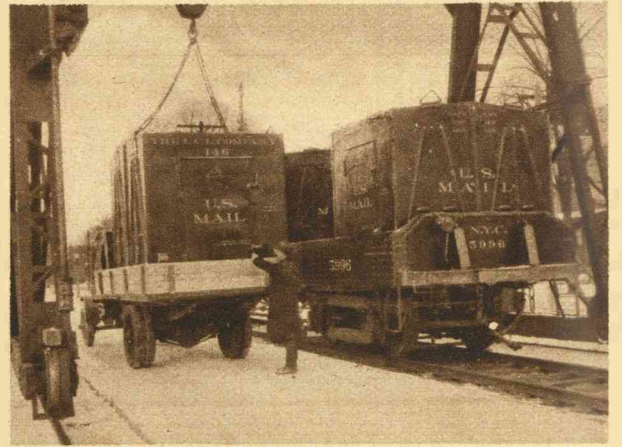
Dat beschadiging gedurende het transport nu uitgesloten is, moet niet te licht gesteld worden. In het jaar 1920 betaalden de Amerikaansche spoorwegen een bedrag van 125 miljoen dollar als schadevergoeding voor verloren of beschadigde goederen!

Afbeelding III.

Afbeelding IV.

Afbeelding II.

Men heeft op de New-York Central Lines thans container-cars voor sneltreinen en voor goederentreinen.

De sneltreinen vervoeren o.a. de post en melk in containers, waarvan afbeeldingen 2, 3 en 5 een indruk geven. De postrijtuigen werden dikwijls bestolen, zoodat verzending in inbraakvrije containers een groote vooruitgang betekende. Het overladen der postzakken aan de stations vervalt geheel, de mail blijft bijv. van New-York tot Chicago in den container.

Melk werd voorheen steeds in kannen per spoor vervoerd. Thans geschiedt ook dit vervoer per container; elk bevat 645 gallons melk overeenkomende met den inhoud van 60 kannen. De container bevat een glazen reservoir hetwelk tevens de melk isoleert (zie fig. 5).

Ten slotte geven wij in fig. 4. een afbeelding van auto's met post in containers geladen.

F. S. BOSMAN

VOORZICHTIG.

*Verkond wat gij gelooft en denkt
Mits gij 't maar zoo verkondt,
Dat uw opinie niemand krenkt;
Laat alle cirkels rond!*

Afbeelding V.

1922—1923

Wanneer dit nummer U in handen komt, waarde lezeressen en lezers, dan is het nieuwe jaar niet verre meer. Het is daarom, dat wij dit nummer openen willen met U van harte een gelukkig en voorspoedig jaar 1923 toe te wenschen. Dat het U wel ga, U en de Uwen, zoowel in zaken- als in familielevens. Dat alle tegenspoed verre van U blijven moge; dat vreugde en geluk in ruime mate Uw deel moge worden!

Wat ons betreft — wij zullen weer evenals het vorige jaar trachten met ons blad U wekelijks verpoozing en ontspanning te brengen.

Zoo zal de spannende en fantastische roman „De Macht der Drie”, waarmee wij reeds in dit nummer een aanvang maken, U zeker vele aangename en leerrijke uren verschaffen. Dit verhaal toch is geen gefantaseer in 't wilde weg.

Integendeel: vele der door Hans Dominik gedane voorspellingen zijn thans reeds in vervulling gegaan, en zoo zal dit vervolgverhaal zeker boeiende lectuur wezen voor een ieder, die dezen geweldigen tijd van wording en verworping meeleeft.

Dan ook mochten wij onze bekende romanière Thérèse Hoven bereid vinden voor ons blad een roman te schrijven, die een van haar beste werken belooft te worden. Wij stellen ons voor, dit werk, waarover wij ter zijner tijd nadere mededeelingen zullen doen, te publiceeren zoodra het thans loopende verhaal „De Zonnejonkvrouw” geëindigd zal zijn.

Wat onze artikelen betreft: wij vonden vele vooraanstaande specialiteiten bereid om populaire wijze belangrijke wetenschappelijke of andere vraagstukken, toegelicht door talrijke illustraties, voor onze lezers te behandelen.

Schetsen, novellen en verhalen — wij hebben ze reeds in groote menigte in portefeuille, en ook deze zullen U stellig een aangename afwisseling na Uw dagtaak verschaffen.

En wat er in het nieuwe jaar in binnen- of buitenland gebeuren zal — U zult het steeds op de snelste en fraaiste wijze in ons blad met speciaal-foto's zien afgebeeld. Onze eigen

fotografen zullen het bonte wereldgebeuren met hun gewone activiteit op de gevoelige plaat vereeuwigen en aldus de „historie” bij U thuis brengen.

Dan is er nog ons plan betreffende de gekleurde bijlagen, waarover wij U in ons Kerstnummer reeds inlichtten. Wij twifelen niet, of ook hierdoor zal de aantrekkelijkheid van ons blad niet weinig verhoogd worden.

U ziet — aan ons zal het niet liggen of de noodige aangename afwisseling zal U in 1923 zeker geboden worden, waartoe ook de uit te schrijven prijsvragen zeker het hunne zullen bijdragen.

Vol moed gaan wij dus den nieuwen jaargang in, hopen dat Uw sympathie ons in de toekomst even ruim ten deel zal vallen en dat U ons ook weer even trouw bij Uw kennissen en vrienden zult aanbevelen als in het afgelopen jaar. Wij zullen zeker niets onbeproofd laten om ons Uw vertrouwen waardig te maken!

Nogmaals: veel goeds in 1923.

DE REDACTIE

TWEE HOOG. - OUDE-JAARS-AVOND-SCHETS

DOOR THÉRÈSE HOVEN

„Iets bijzonders?“ vraagt hij, uit gewoonte, als hij laat en vermoeid van de bank, thuis komt. Sedert meer dan de helft van het personeel „wegens den druk der tijden“, *eervol ontslag* heeft gekregen, werkt hij, met de enkele overgeblevenen, langer en meer dan ooit. Langzamerhand wordt het aantal werkers een keurschare, *the survival of the fittest*, zooals het in de heele Natuur is.

Henk Raders is nog plichtmatiger en precieser geworden, steeds met het schrikbeeld voor oogen: — door verzuim of laksheid niet meer tot de *fittest*, de meest geschiktsten te zullen behooren en daardoor niet tot de overlevenden in den harten strijd om 't bestaan.

Toen hun gezamenlijk effectenbundeltje, de betrekkelijke weelde van 't heden en den steun van hun ouderdom vergetenwoordigende, tot een pakje scheurpapier was geworden, en zijn positie aan de bank, evenals die instelling zelf, tot de vraagteekens was gaan behooren, had hij terstond willen inkrimpen.

De kinderen op stads-scholen, geen bediening, 't huis verhuren en een *étage*-woning in een der nieuwe buitenwijken zoeken.

Maar hij kon er zijn vrouw niet toe brengen om het verstandige van die afdoende maatregelen in te zien.

Betsy was een goed, lief wijfje. . . . maar een Haagsch nuffe en tegelijkertijd een fossieltje, ging niet met haar tijd mee, snapte blijkbaar de oudhollandsche wijsheid onzer voorvaders niet dat men, bij 't verlopen van 't getij, de bakens moest verzetten. . . . en dat, als het getij zoo heel sterk aan 't verlopen was.

't Eenige, waar ze, na veel redeneeren van zijn kant, en nog veel meer tranen van haar kant, toe over was gegaan, was om de bovenverdieping te verhuren en 't kittige juffie met hooge hakken, geborduurde schortjes, elegante toiletjes van zeer gelimiteerde stof. . . . en van ongelimiteerde eischen te verwisselen tegen een ouderwetsche schoonmaakster, een familiestuk, nog kostbaarder (in den goeden zin) en nog zeldzamer dan oud blauw!

Coba was een heerlijke afwisseling op de moderne keukenheksen; 't was een moreele rustkuur voor de huisvrouw, dat erkende Betsy volmondig, al had ze 't ook van zelf drukker, want Coba had haar eigen huishouden en kon slechts vier dagen in de week komen. En dan moest er nog

PORTRET VAN DEN SCHILDER P. SNAYERS, naar de schilderij van Anthonie van Dyck in de Pinakothek te München.

telkens één uur af voor Mevrouw boven, de betalende logée, zooals Betsy haar tegenover haar kennissen noemde. . . . of excuseerde?

Geen onwaarder term had ze kunnen bedenken, want het eerste denkbeeld, dat men aan een logé verbindt. is

gezelligheid en Mevrouw Raders had vooruit bedongen, dat dit woord niet in het contract zou worden opgenomen.

„Ieder op zichzelf, niet waar? Dan blijft men 't langst goede vrienden.“

Mevrouw Smit moest van den kok eten en zelf voor haar ontbijt en koffiemaaltje zorgen.

Dat was nu al een maand of vijf zoo gegaan en 't beviel haar best. Voor haar moet men Vrouwe Elisabeth Raders lezen, die zich nooit had afgevraagd of Mevrouw Smit of zooals ze haar geestig (!?) noemde: „*Twee Hoog*“ tevreden was. Die benaming overschreed van zelf nooit den drempel van de huiskamer, daar buiten was ze de. . . . betalende logée!

„Iets bijzonders, vrouwtje?“

„Hm! nee. . . . ja, toch, de gewone invitatie van oom Koen om, met de kinderen, 't Oude en Nieuwe bij hem buiten te komen vieren; 't zelfde grapje van elk jaar; een uitnodiging van een *etmaal*! Den 31sten December vóór 't eten worden wij verwacht en den 1sten Januari na de koffie laat oom ons vrij! Toch wel prettig! Ik verheug mij al op 't kalkoentje en jij? En voor de kinderen is zulk een uitstapje ook heerlijk. Ze hebben toch zoo weinig aan hun vakantie. Nu, Henk? Je bent niets enthousiast, ik had meer effect van mijn nieuwtje verwacht. . . .“

„Ik strijd,“ klinkt 't op tragi-komischen toon, „of liever mijn plichtsgevoel strijdt tegen. . . .? Nu Betsy, raad eens?“

„Tegen de kosten? Niet noodig, je weet dat oom altijd onze reis betaalt met nog een extraatje voor den spaarpot van Carla en Flip. . . .“

„Niet tegen de kosten strijdt mijn plichtsgevoel, maar tegen. . . .?“

„Toe, Henk, zeur nou niet. Ik ben den heelen middag in de keuken geweest. . . . en ik moet er weer naar toe om je eten op te warmen. Zeg 't dus gauw, anders laat ik je alleen. . . . met je strijd tegen den onbekenden vijand. . . .“

„'t Is geen vijand. . . . maar een vijandin, en dat is ook niet juist. Ik bedoel *Twee Hoog*. Ik dacht dat je 't begrepen zoudt hebben.“

„Hoe zoo?“ klinkt 't verwonderd. „Ik zie niet in, wat *Twee Hoog* met onze Oudejaars-viering te maken heeft.“

Henk's gezicht neemt de uitdrukking aan, die Carla en Flip 't gemeenzame *Pappie* tegen *Vader* doet verwisselen. „Meen je 't heusch, Betsy, dat je 't arme menschje

DE LAURIERGRACHT TE AMSTERDAM

Ets van PROF. C. L. DAKE, naar een schilderij van G. H. BREITNER, die tot 31 Dec. a. s. zijn werk exposeert in den kunsthandel van Frans Buffa & Zonen te Amsterdam.

heel alleen thuis zoudt willen laten op zoo'n avond?"
„Ik heb er heelemaal niet aan gedacht. Misschien gaat ze ook naar familie of kennissen."

„Je weet toch dat, toen Dokter Verwoerd haar bij ons introduceerde, hij er bij vertelde, dat ze een eenzame ziel was en niemand kende en je hebt me herhaaldelijk je verwondering meegedeeld dat ze nooit visite kreeg."

„Och!" Een onverschillig schouderophalen vult 't ontbrekende aan.

Maar Henk, nog altijd *Vader* en niet *Pappie* of zoals Betsy 'm noemt — zonnemannetje, naar zijn heerlijke zonnige opgeruimdheid... „Toe nee, Betsy! Laten we nu eventjes die zaak uitvechten."

„Je bent wel strijd lustig vanavond," poogt ze, lachend, te zeggen, maar 't blijft bij de poging... als Henk zóó kijkt, zóó de wenkbrauwen frons... dan is 't alsof zijn groote handen haar met forschen greep dwingen tot een onderdanige, ernstige houding.

„Kijk eens, 't heeft mij al lang gehinderd dat 't arme mensch hier in huis behandeld wordt als een gevangen sijsje, dat in zijn kooitje moet blijven... en niet vrij mag rondvliegen."

„Verbeeld-je, ze mag toch uitgaan... zooveel ze wil."
„Misschien was mijn vergelijking wat krom, maar je begrijpt me wel. Ik verbeeld me, dat je wel een klein beetje toeschietelijker hadt kunnen zijn. Je laat die arme *Twee Hoog* daar altijd maar alleen zitten en ruimt haar nooit een plaatsje in onze huiskamer in."

„'t Was de afspraak," mokt Betsy.

„Dat weet ik wel... en in 't begin was 't mogelijk 't verstandigste, maar nu wij ondervonden hebben dat ze een dame is en daarbij bescheiden en vriendelijk, vind ik 't wel wat hard voor haar om ons zoo aan de letter van die afspraak te houden..."

„Maar, mijn hemel, man, dat heeft toch niets met oom Koen's invitatie te maken. Wij kunnen haar toch niet mee brengen?"

„Dat zou ze ook niet verlangen. Maar wat wij wel kunnen en, volgens mijn overtuiging moeten doen, is haar niet alleen laten op Oudejaarsavond, die voor eenzamen, als zij, een moeielijk oogenblik is om door te komen. Wij kennen haar geschiedenis niet."

„Jij was de eerste die zei dat dokter Verwoerd's aanbeveling je beste waarborg was."

„Ja, zeker, dat meende ik ook. Ik wilde enkel maar zeggen, dat ze waarschijnlijk een maatschappelijke schipbreukeling is... zoals er helaas! in dezen moeilijken tijd, maar al te veel zijn."

„Wij zelf in de eerste plaats," valt Betsy, grif, in. „Ik had heusch nooit gedacht, dat wij er nog ooit toe zouden komen om kamers te verhuren..."

„Daarom gaat 't je misschien wat onhandig af," klinkt het weer zoo echt Pappie-achtig, zoo echt als 't zonnemannetje.

Oudejaarsavond is een succes! Tegen aller verwachting keurt oom Koen het veranderde feestprogramma, niet alleen goed, maar hij komt zelfs een dag te voren en kondigt 't plan aan om nog wat over 't Nieuwe te blijven, omdat juffrouw Willemien, zijn oude huishoudster, zoo verschrikkelijk ongracieus oud wordt en hem... zoals hij, met een zucht beweert, het leven meer dan zuur maakt.

„Als ik maar een geschikte plaatsvervangster wist, zou ik haar met alle liefde pensioneren en zij zelf zou 't ook willen, maar ze heeft nog juist genoeg affectie voor mij om mij niet alleen te willen laten met Pleuntje en Marijke, die in haar schatting nog piepkuikens zijn, al zijn ze allebei de dertig al een heel eind voorbij."

Oom voelt zich als een jongen met vakantie en schijnt nu pas eerst heelemaal recht te beseffen hoe flink hij nog is

DE KUNSTSCHILDER G. H. BREITNER.

Naar een zelfportret.

en hoezeer hij op weg was een oude sukkel te worden onder het strenge zeurbewind van zijn huis-tiran.

Natuurlijk is hij in 't vertrouwen genomen omtrent *Twee Hoog*.

Uit bescheidenheid hadden Henk noch Betsy hem ooit iets geschreven van hun verminderde omstandigheden en dus ook niet van de kamer-verhuurderij!

„Je bent een flink wijfje," zegt oom, goedkeurend. „De vrouw moet een hulpe tegenover den man zijn, dat zou mijn Toosje ook geweest zijn... als ze *mijn* Toosje zou zijn geworden... maar het heeft niet mogen zijn... ze verloor haar hartje aan een ander..."

Betsy, 't oomzegstertje, (Henk is maar aangetrouwd) kent die verzuchting, is er mee opgegroeid, Henk is er niet mee opgegroeid, maar kent die ook: Oom Koen is vrijgezel gebleven, doordat een zekere Toosje de domheid had een ander boven hem te verkiezen.— De twee dagen vliegen om.

Zoo komt de Oudejaarsavond; voor 't eerst mogen de kinderen opblijven en wordt er echt gesoupeerd.

Een echt *pic-nic* souper, waartoe ze allen iets bijdragen. Oom bestelt oesters en champagne, Henk fuift op een taart, Betsy besteedt een halven middag aan 't maken van lekkere en mooigevormde *sandwiches*, de kinderen hebben van hun eigen geld voor bloemen gezorgd en als de voorkamer, zoals Betsy haar vroegeren *salon* heeft herdoopt, voor de ontvangst gereed wordt gemaakt, komt Carla, die even bij *Twee Hoog* is geweest om de courant te brengen, met een groot pak binnen.

„Verbeeld u, Mammie, Mevrouw Smit heeft zoo iets prachtigs gegeven... ze zei dat ze toch ook iets tot het feest wilde bijdragen en... wacht, ik weet 't nog precies:

„Met zoo'n talrijk gezelschap heeft je moeder een grooten trekpot noodig, geef haar dus den mijne... en vraag of ze dien houden wil uit dankbaarheid voor haar lieve..."

Verder komt 't levende gramphoontje niet met haar natuurgetrouwe herhaling van *Twee-Hoog's* woorden, want de aandacht wordt afgeleid door Oom Koen, die vaalbleek is geworden en er, met zichtbare inspanning, uitbrengt: „Wat is dat voor... een trekpot?"

„Van Mevrouw Smit... onze betalende logée..."

„Mevrouw Smit, zeg-je? Dan vergis ik me toch, ofschoon, 't is zoo'n heel bijzonder model..."

Betsy wordt even bleek als oom Koen, terwijl er, bliksemsnel, een heele detective-roman door haar brein gaat.

Mevrouw Smit is een ophichtster, lid van een beruchte dievenbende... heelster van gestolen goederen... de onmiskenbare trekpot 't bewijsstuk... 't huis onsin-geld, zij en Henk, en misschien ook de kinderen, door de

politie meegesleurd... Als ze zoover is... wordt er een ander soort levens-film vlak bij haar vertoond... nee, geen film, een echt stuk leven!

Twee Hoog, een elegante vrouw nog, al is ze ook heel eenvoudig gekleed in een zwart zijden japon van minstens tien modes her, komt de kamer binnen, stil en bescheiden, toch als een echte *lady* en terwijl Henk de twee gasten aan elkander voorstelt... stamelt hij... „Toosje" en lispelt zij... „Meneer van Diemen!"

„Hoe kom je hier?" vraagt hij, terwijl zij verlegen fluis-tert: „Ik wist niet..."

Dan, zich tot zijn neef wendende, vraagt oom Koen, druk zenuwachtig: „Ik heb 't toch goed verstaan, Mevrouw Smit? Je man heette toch Oldenveld?" 't Laatste wordt aan 't adres van Mevrouw Smit afgeleverd en Betsy's detective-roman wordt weer één bijzonderheid rijk... een valsche naam!

De aangesprokene werpt even een blik op de kinderen, door Henk opgevangen en gehoorzaamd.

Als Carla en Flip naar de keuken zijn gestuurd om op te letten of het theewater kookt, zegt een welluidende, beschaafde stem: „Ja, ik ben Mevrouw Oldenveld, de vrouw van den bankroetier..."

Betsy wil haar in de rede vallen met een, in haar oogen, gerechtigde vraag... doch Henk belet het haar en ongestoord spreekt *Twee Hoog* verder: „Indertijd stond ik tusschen jullie beiden, en ik koos hem, niet omdat ik meer van hem hield, maar omdat ik mij verbeeldde, dat hij mij meer noodig had en ik een goeden invloed op hem zou hebben. Het was een illusie, zoals mijn gansche huwelijksleven ééne ontgoocheling was; hij was niet enkel een slecht financier, een gewetenloos mensch, maar hij was een tiran... och! waar dient 't voor hem nog te belasteren?"

„Hij heeft immers vijf jaar gekregen?" vraagt oom Koen, de oudrechter. „Stom dat ik was om niet naar je te informeren. Of liever, om mijn informaties niet door te zetten. Ik hoorde dat je Rotterdam verlaten hadt... en men je spoor bijster was..."

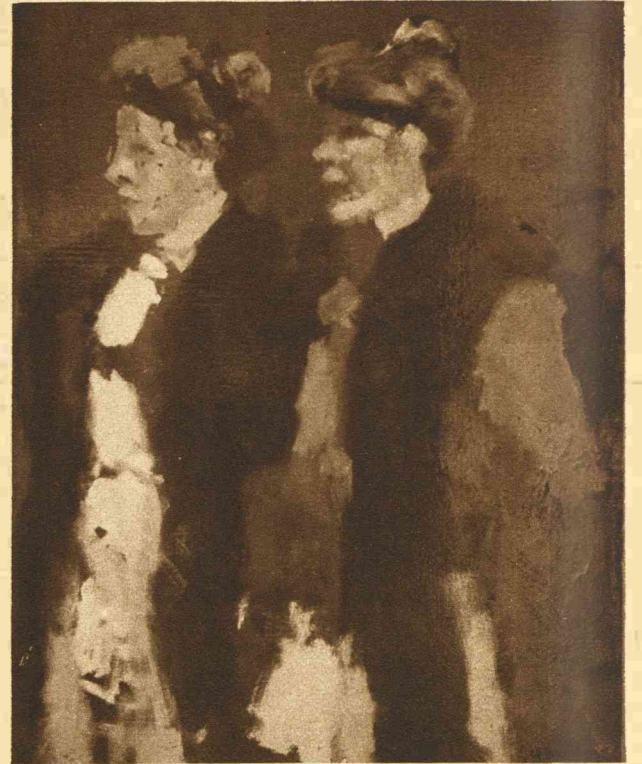
„Een oude vriend onzer familie, Dokter Verwoerd, vond werk voor mij, ik borduur en naai voor *Arbeid Adelt*... hij raadde mij aan mij eenvoudig: Mevrouw Smit te noemen, zoo introduceerde hij mij ook hier..."

„Je werkt voor... *Arbeid Adelt*, je lijdt toch geen armoede?"

„Nee... ik had nog wel iets, een lijfrente, mij uit voorzichtigheid door mijn vader gelaten, en die ik heb kunnen redden uit 't frauduleus bankroet... met enkele persoonlijke souvenirs..."

„Zooals deze trekpot?" zegt Henk hartelijk gemoedelijk.

„Ja... 't was mijn huwelijksgeschenk van meneer van Diemen... ik zal 'm vanzelf nooit meer gebruiken en toen uw vrouw zoo lief was, haar Oudejaars-viering voor mij op te geven..."

TWEE DAMES.

Naar de Schilderij van G. H. Breitner.

„Hoe weet u dat?" vraagt Betsy, verwonderd.

„Van de kinderen. Ze vertelden mij ook dat er een oom was... maar niet..."

„Dat het je oude aanbieder was? O! Toosje... ik verlang toch zoo naar 't slaan van middernacht, want dan geven degenen, die samen de wisseling van de jaren vieren, elkander immers een zoen?"

„Wij kunnen de klok verzetten?" plaagt Henk.

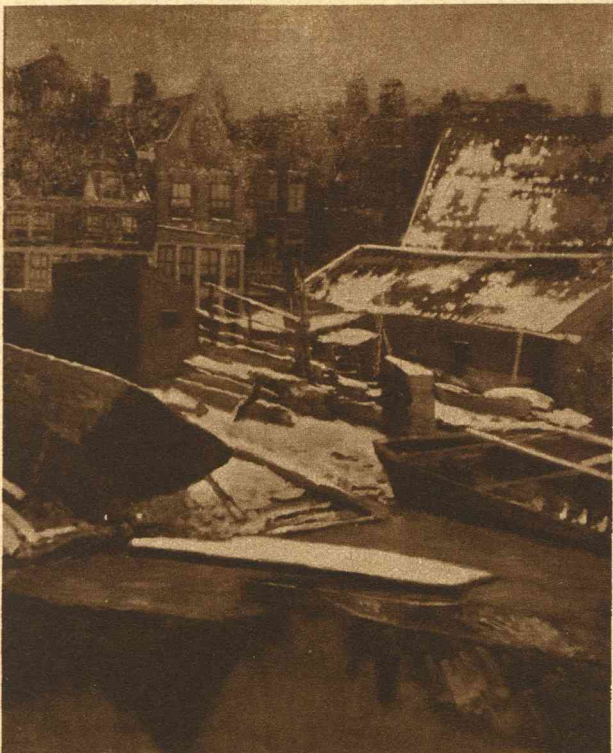
„'t Water kookt over Mammie... gauw dan."

Betsy aarzelt even, dan zegt *Twee Hoog*: „U kunt 'm gebruiken, ik heb 'm uitgekookt..."

„Ik dacht soms... of u 'm niet liever zelf wilt houden..."

„Bij mij thuis op: „*Diemen-Heuvel*" zijn trekpotten genoeg; weet je wel Toosje dat een onteerend vonnis het huwelijk ontbindt?"

't Wordt een heerlijke Oudejaars-viering, alles is even lekker en dol! De kinderen genieten ongestoord van de ongewone weelde, en vinden 't erg deftig — alleen begrijpt Carla niet, waarom oom Koen zoo dik is met *Twee Hoog*! Mammie had juist altijd gezegd dat zij en Flip niet zoo dik met haar mochten wezen. Jammer, want 't is een leuk menschl

STADSGEZICHT MET SNEEUW.

Naar de Schilderij van G. H. Breitner.

Henk heeft er zoo'n slag van om, met een enkele aanduiding, alles van je gedaan te krijgen, juist door één oogenblik de ijzeren vuist te toonen... te gebruiken nooit, en dan weer zoo goedig-ironisch iets te zeggen.

„Wat wil je nu eigenlijk?" vraagt Betsy geduldig.

„Och! dat weet je net zoo goed als ik; je stuurt een van de kinderen naar *Twee Hoog* met de boodschap of ze 't Oude en 't Nieuwe bij ons beneden wil doorbrengen."

„En oom Koen?"

„Nu, dien vraag je ook..."

„Maar Henk... dat doet hij toch niet en waar zou hij moeten slapen?"

„In Flip's kamertje en Flip in de badkamer..."

„Je vergeet dat oom Koen thuis zoo verwend is..."

„Des te meer zal hij onzen eenvoud waardeeren! Trouwens, voor eenmaal kunnen wij ons wel eens een kleine weelde veroorloven, ik trakteer op... op wat je wilt..."

„En ik trakteer op een opgeruimd gastvrouw-tje..." klinkt 't deemoedig.

„Nee... zoo iets bijzonders!" plaagt Henk, met een kus 't bittere van de plagerij wegnemende.

QUO VADIMUS?

Quo vadimus? — waarheen gaan wij?

Bij het stellen van die vraag grijpt de angst voor de toekomst ons aan als de vrees voor een zwaar-bewapend man, dien wij nòch overwinnen, nòch ontvluchten kunnen. —

Méer dan vier jaren toch zijn verlopen, sinds de wapenstilstand een einde maakte aan den grootsten, bloedigsten krijg, dien de menschheid ooit aanschouwde. En meer dan vier jaren dus hebben de volkeren, die aan deze moorddadige

En de haat, die de volkeren op de slagvelden als dieren-indeedsstrijd, zóó geweldig en niets-ontziend, kampen deed, zij bleef, werd nóg feller aangewakkerd . . .

Waarheen gaan wij . . . ?

Bange vraag, die een toekomst vol gruwelijke mogelijkheden voor den geest roept, die ons huiverend ons doet afwenden van den dag van morgen, die ons de angst om het hart doet slaan voor onze beschaving, voor àl wat door de besten der menschheid werd opgebouwd in langen, moeitevollen, maar zegen-rijken strijd.

Of . . . zal nu de nood het hoogste is en wel niemand meer blind kan wezen voor wat onafwendbaar komen moet, als niet andere wegen worden ingeslagen dan men tot heden ging — zal nu de redding nabij zijn? Zullen nu de volkeren

sche constellatie van ons werelddeel, dat niet gezond kan zijn indien een of meer deelen daarvan slecht of in 't geheel niet functioneeren. — Waarheen gaan wij . . . ?

Dringende vraag, waarop het antwoord nóg dringender is. Gaan wij naar het verderf óf naar het herstel?

Er is geen middenweg.

Maar er is reden tot hoop! Door den zwarten nacht der toekomst gloort een zwak, maar hoop-gevend licht.

Amerika, practisch-nuchter begrijpt, dat daar Europa zichzelf niet helpen kan of wil, het zijn eigen belang is in den baaierd van ons werelddeel orde te scheppen. En mogelijk bedoelt het met deze hulp ook een uiting van dank voor al wat het op financieel en economisch gebied aan ons werelddeel verschuldigd is.

uiting van verdwazing debet zijn, gelegenheid gehad te herstellen, wat zij vernielden.

En ondanks den tijd die verliep staat ons werelddeel nóg dichter aan den rand van den afgrond, dan dit het geval was, toen de wapens werden neergelegd.

Wel volgde de eene conferentie de andere op en beraadslaagden staatslieden en bankiers van naam en gezag hoe Europa te redden zoo zijn van den ondergang die haar bedreigt, maar geen enkele bijeenkomst leidde tot een resultaat en steeds weer werd de moeilijkheid verschoven tot een volgende samenkomst, die ook weer zonder de oplossing te brengen uiteenging . . . En zoo bleven verwarring, ellende en groote nood ons werelddeel teisteren en werd handel en industrie belet zich te herstellen van den haar in de oorlogs-jaren toegebrachten knak.

hun haat en egoïsme ter zijde stellen en in eendracht gaan werken aan het herstel der wereld? Want thans zal men toch zeker wel beseffen, dat de haat tegen den buurman eigen leven en geluk verteert; dat eigen land en volk wacht wat anderen werd toegewenscht. De jaren die vergingen hebben ons toch duidelijk genoeg geleerd, dat geen volk gebaat is bij den ondergang van een ander, en dat een economisch-geruïneerde buurman een voortdurend gevaar en een *gedwongen* voorbeeld ter navolging is voor allen die hem omringen. Ons huidige internationaal leven is zoo ingewikkeld, dat geen volk daaruit gemist kan worden zonder groote schade voor de anderen.

Dat thans *bijna ieder* land van Europa, zooals onze kaart zoo duidelijk illustreert, naar een débâcle snelt, is dan ook géén toevalligheid, maar een logisch gevolg van de economi-

De eerste schreden tot hulp werden reeds gedaan, zij het ook tastend en verkennend nog. Want de Nieuwe Wereld zal eerst willen onderzoeken of Europa geholpen kan worden, m.a.w. of zij, die in de allereerste plaats hulp van noode hebben, thans beseffen, dat zij afstand moeten doen van alles, wat zweemt naar eigen belang en zelfzucht, wil de wereld gezond kunnen worden. Dat zij een offer zullen moeten brengen aan den buurman, willen zij zelf voor instorting behoed worden.

Laten wij hopen — en daar is thans gelukkig eenige reden voor — dat de volkerenhaat zal plaats maken voor den geest van verzoening en opbouw. Niet alleen in stoffelijken, maar ook in geestelijken zin. Want zonder dit laatste zal het eerste niet wel mogelijk zijn.

Dat 1923 deze hoop rechtvaardige!

BELANGRIJK BERICHT VOOR DE ABONNÉ'S OP „PANORAMA”.

Enkele jaren geleden hebben wij onzen Lezeressen aangeboden een Abonnement op een DAMES MODEBLAD, waarvan door een groot aantal onzer abonné's werd gebruik gemaakt.

Aangezien PANORAMA steeds streeft naar **beter en mooier zonder verhooging van kosten** voor onze abonné's — ons Kerstnummer in rotogravure-kleurendruk heeft zoo juist daarvan een bewijs gegeven — zoo komen wij thans ter vervanging van het oude met een geheel **nieuw Modeblad**, dat nog **mooier** en bovendien belangrijk **goedkooper** is.

Door onze uitgebreide relatien zijn wij in staat onzen geachten Lezeressen iets bijzonders op het gebied van Modebladen aan te bieden, n.l. het maandelijks verschijnend, rijk geïllustreerd, in diepdruk uitgevoerde tijdschrift

„PARIS”

in fraai gekleurd omslag. Elk nummer bevat een groot aantal fraaie en praktische mode-afbeeldingen, japonnen, mantels, blouses, onderkleeding, benevens 5 gratis patronen. Van elke

afbeelding wordt een korte beschrijving in de Nederlandsche taal gegeven, en hiervan kunnen billijke patronen geleverd worden, zoodat iedereen zijn garderobe zelf kan vervaardigen.

Voor dit modeblad behoeven onze Lezeressen niet zooals tot dusver te betalen /5.— per jaar. Het premieblad „PARIS” kost voor onze Panorama-abonné's slechts de helft, n.l. /2.50 per jaar. Het is het beste en goedkoopste modeblad dat bestaat.

Ongetwijfeld blijft thans niemand achter, en zullen vele Lezeressen zich abonneren op dit **mooie en goedkope** modeblad en dadelijk een postwissel, groot /2.50, waarop vermeld „Abonnement Paris”, zenden, waarmede zij zich verzekeren, dat zij dit modeblad geregeld 1 maal per maand gedurende het jaar 1923 ontvangen.

Wij vertrouwen dat deze nieuwe premie op Panorama bij de Dames in den smaak zal vallen en zien daarom met genoegen Uw bestellingen te ontmoet. Proefnummers zijn, zoolang de voorraad strekt, verkrijgbaar tegen inzending van /0.10.

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERSMATSCHAPPIJ, LEIDEN.

NACHTELIJK AVONTUUR

et jonge mevrouw gaf d'r onverwacht gearriveerde logée een nachtzoen: „Nou, Lies, wel te rusten kind. Slaap maar lekker! Wij hebben het rijk alleen, want Hans is in den nachtdienst.” En zelfs quasi-flink voegde ze er aan toe: „Jij bent toch óók niet bang, hé?”

„Wel nee, meid,” antwoordde Lies op een toon, alsof ze zeggen wilde: „Hoe kan je nu zoo iets van me denken?” terwijl zich een gewild lachje om haar mond plooidde.

„Als je misschien nog wat uit te pakken hebt, de snippermand van Hans z'n werkkamer heb ik naast de waschtafel gezet. Daar doe je het pakpapier en zoo maar in. Tot morgen, hoor!”

„Wel te rusten, Bep; maf ze,” zei Lies, met dit pleonasme terugvallend in d'r taaltje van de H. B. S., die ze pas met-goed-gevolg, zooals 't heet, verlaten had. —

Lies mocht ongeveer een kwartiertje, misschien een half uur gedommeld hebben, toen ze plots helder wakker geworden, iemand in haar kamer meende te hooren.

Even was alles stil, doch daarop vernam ze opnieuw 't geluid, dat ze niet dadelijk thuis brengen kon. 't Had iets van schuifelen, ritselen, knetteren. —

„Jakkas! wat vervelend. Wat kon dat nou zijn. Toch een lam idee, dat er geen man in huis is. Je kunt toch maar nooit weten. Hier vooral niet in die stille, nieuwe buurt, waarvan zulke vreemde geruchten gaan.”

Dan trachtte ze zichzelf moed in te spreken. Had zij nu d'r einddiploma gehaald om zich hier als een

Beneden in het nu „unheimisch” groote bed lag 't jonge mevrouwje en overwoog, dat het onmenschelijk was, zoo'n nachtdienst. Die arme jongen was daar nu in de groote, haar vijandige, fabriek met de dreigende vliegwielen en verraderlijke drijfriemen, terwijl zij onbeschermd alleen hier was achtergelaten. — Er moest maar eens iets gebeuren.

Boven hoorde ze iemand loopen. Daarna alles weer stil.

Als het toch eens een inbreker was geweest op de trap, of iemand die zich had laten insluiten en zich nu koest hield, omdat Lies er uit was geweest. Zou zij hem misschien óók gehoord hebben?

„O, God, wat naar!” Ze voelde het kippenvel haar op de armen komen.

Nu hoorde ze weer loopen boven. Dan een doordringende gil . . . een plof! . . . Daarop een onheilspellende, doodelijke stilte.

Ontzet van angst, als een steen zou koud en stijf, lag ze roerloos onder de zware dekeps. Groot staarden haar oogen in het duister, dat uit alle kamers dreigde. Luisterend hield ze den adem in, wachtend op een levensteeken van boven. Doch niets, niets! Slechts hoorde ze het onrustig tikken van 't kleine Schwarzwalders klokje. De seconden verstreken, werden minuten, uren, een eeuwigheid! Het koude angstzweet voelde ze op d'r voorhoofd, heftig bonsden d'r slapen, en onregelmatig deinden de dekens onder den druk van haar hijgende ademhaling.

Die arme Lies lag nu boven, misschien dood; gewurgd, of neergestoken met een mes.

O, neen, alléén kwam ze den nacht niet door; ze hield het niet uit! Er moest hulp komen. Poëpen, schreuwen! zou ze.

Met één sprong was ze het bed uit en rukte het raam open. Klagend, doch schel klonk door de nachtelijke stille straat haar roep: „Help, moord! moord, help!”

Nieuwjaarsgebruiken in andere landen

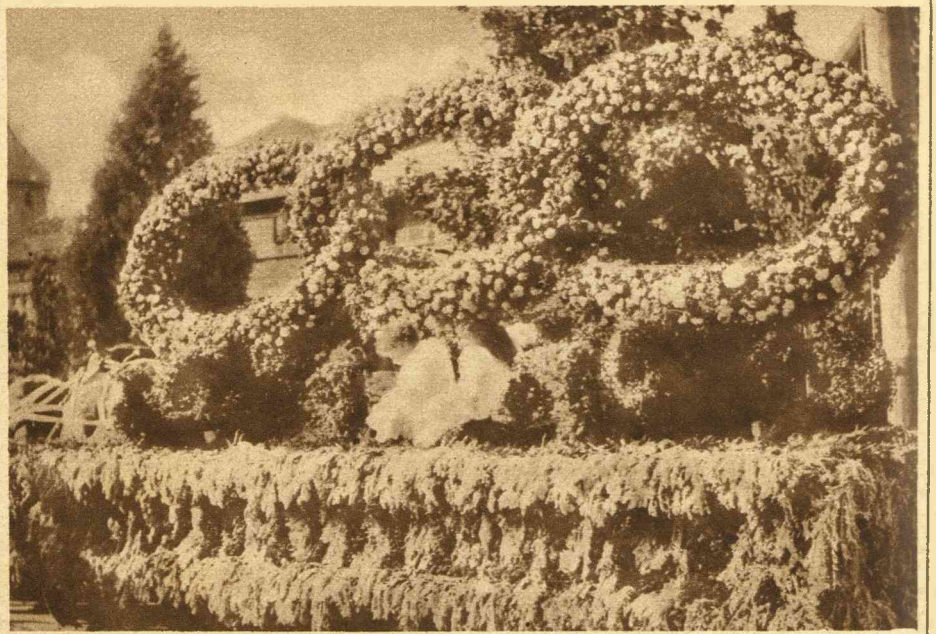

Een beeld uit den ouden tijd:
De verkoop van Sylvesterkarpers te Berlijn.

Het „Perchten” in de buurt van Salzburg.

Het „Perchten” stamt nog uit den heidenschen tijd. Vermoed trekken de boeren uit de streek op nieuwjaarsdag langs de huizen, gaven inzamelend die voor een liefdadig doel bestemd zijn.

Het Nieuwjaars-corso te Los Angeles.

In het zonnige Californië organiseeren de bewoners van Los Angeles en Pasadena ter viering van het nieuwe jaar een bloemen-corso, waaraan alle standen meedoen. — Onze foto geeft een der schitterend met tropische bloemen versierde praalwagens.

klein kind bang te liggen maken?! Kom, dwaasheid!!

Nu hoorde ze 't weer.

„Zouden ze nu thuis al slapen? Rie in 't welbekende kamertje en vlakbij op dezelfde gang Pa en Moe en daarnaast Hein, d'r groote broer, in z'n wigwam. Dat geeft toch wel een gerust gevoel, allen zoo dicht bij elkaar.”

't Geknetter en geritsel hield maar niet op.

„Wat zou dat nou toch wezen? O, wacht, ik weet het al. M'n schoenen heb ik in den snippermand op het pakpapier gezet en dat gaat nu zeker zakken. Dat is 't natuurlijk.”

Kordaat wipte ze 't bed uit, nam de schoenen uit de mand en schoof dan haastig weer onder de warme dekens.

„Zie je wel, nu blijft het rustig.”

Doch net op 't punt weer in te dommelen, hoorde ze opnieuw hetzelfde ongewoon gerucht.

Zoo kon ze toch niet gaan slapen. Zou ze Bep roepen? Maar meteen verwierp ze dit plan weer.

„Dat zou onzin zijn, er is immers niets. Nee, 'k zal me laten uitlachen! Doch zóó kan het toch óók niet blijven. . . . Zou het zware pakpapier uit zich zelf zakken?” want het geluid kwam uit den hoek, waar het mandje stond, dat wist ze nu wel zeker.

Al haar moed en geestkracht samenrapend stond ze op en drukte nu 't papier met forschen greep stevig naar beneden.

Plots voelde ze iets weeks en zachts, iets fluweelachtigs over haar hand loopen.

'n Snijdende gil van schrik, een plof en . . . Lies lag tot over de ooren weggedoken onder de lakens, terwijl de geplaaide inbreker, door 't kantelen van het mandje, uitbreker geworden, nerveus over het gladde vloerzeil trippelde.

De „Klockelsinger” in het Sarndal.

In Tiról trekken in den nacht van het oude op het nieuwe jaar een zes tot acht verkleede boerenknechts van hofstede tot hofstede om al zingend geid in te zamelen.

Dat kon toch best in zoo'n stille wijk met slechts om het uur een agent, die slaapdrongen langs kwam slenteren. — Toch was 't wel een veilig idee, dat Lies, die flinke meid, nu in 't zelfde huis sliep. Dwaas eigenlijk, dat die nu boven lag, ze had haar toch veel beter bij zich kunnen nemen.

Er kraakte een trap. „Was dat hier of bij de bureu?”

Dan hoorde ze niets meer. Ja toch! „Zou Lies d'r bed uit zijn?”

Ondanks de aanwezigheid van den ongenooden gast, was Lies nu in minder dan geen tijd het bed en de trap af. Wég wilde ze; dit huis uit.

Bep hoorde d'r en ijde haar tegemoet.

„Goddank, Lies, ben jij daar?”

„Riep jij dan, Bep?”

Op van emotie, vielen ze elkaar snikkend om den hals.

Beneden op het plaatsje scharrelde 'n buurman — in een voor het seizoen véél te licht gekleurden pantalon — met een zaklantaarntje rond. Hij zag het schaduwbeeld van de wel wonderlijke, maar toch niet verontrustende groep op het rolgordijn van éénhoog, en schoof dan mopperend weer naar binnen. „'n Flauwe mop van aangeschoten jongens, zeker.”

De uit den dommel opgeschrikte agent ging onvervaard zoeken op het onbebouwde terrein aan den overkant. — Zonder resultaat nochtans, want de moordenaar had reeds lang via de deur, die Lies open had gelaten, de trap, de gang en de keuken, een goed heenkomen gevonden in de geheime apachen-schuilplaatsen van het kolenhok.

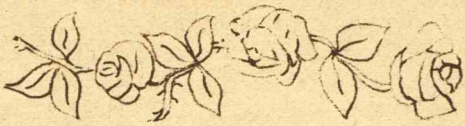
BERT VAN REEST.

RIJP EN ONRIJP.

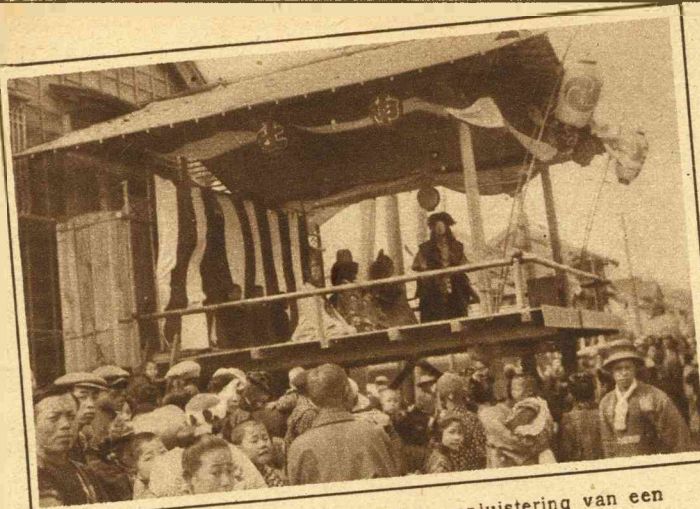
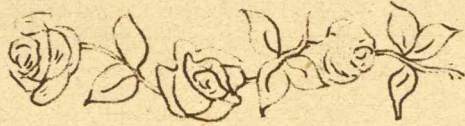
De rijpe kennis hoort,
De onrijpe neemt 't woord.

ZAL 'T „RECHT KOM”?

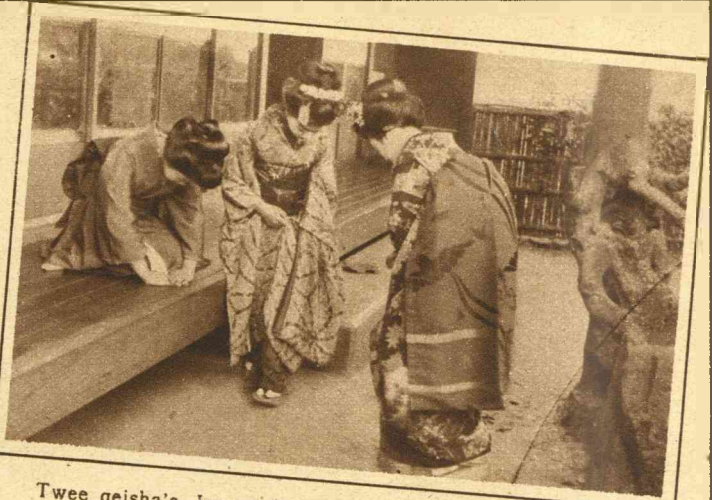
De leus dezer dagen, kort gezegd,
Is deze: 't Gaat slecht!

Japan - het Land van de Rijzende Zon

Een openlucht-theater, gebouwd ter opluistering van een tuinfeest.

Twee geisha's, Japansche danseressen, nemen afscheid bij het verlaten van een theetuin.

De briefschrijfster: de gewone houding bij het briefschrijven.

Twee meisjes bij het Go-spel, het Japansche damspel.

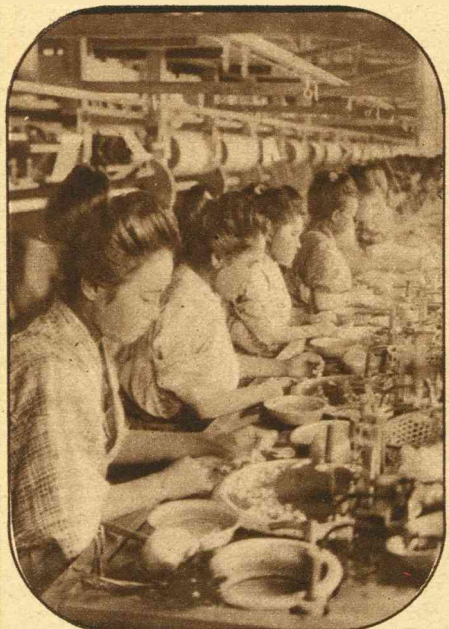
Japansche Theepluksters. — De thee-cultuur in het land van de Rijzende Zon verkeert in grooten bloei.

Uit spelevaren op de Tamarivier bij Tokio.

I- No- Kashira, een park bij Tokio, de verzamelplaats der jeugd.

Het afwickelen der cocons van de zijderupsen. In een enkele fabriek zijn soms een paar duizend meisjes met dit werk bezig.

Japansche vrouwen aan het heien. — In Tokio kan geen huis worden gebouwd zonder de noodige heipalen.

Schelpenzoeksters aan het strand. — De Japanners zijn verzot op schelpdieren.

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955

DOOR HANS DOMINIK

Geauthoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

Hieronder vinden onze lezeressen en lezers het eerste gedeelte van ons nieuwe feuilleton „De Macht der Drie”. Wij kunnen de lezing ervan niet genoeg aanbevelen. Een machtige bekoring gaat uit van dit grootsch-opgezet verhaal, waarin het romantisch talent van den schrijver om den voorrang kampt met zijn profetische gaven.

1)

Het mysterie van Sing-Sing! Extra telegram.

„Sing-Sing, 16 Juni, 6 uur 's morgens. Drie maal op den elektrischen stoel! De stroom driemaal onderbroken! Bij de derde maal de machine defekt. De delinkwent ongedeerd!”

Gillend schreeuwden de krantenboys van New-York elk woord van dit sensatiebericht den duizenden en nogmaals duizenden menschen in de ooren, die om acht uur 's morgens van dien Junidag door de overvolle veerbooten aan land geworpen werden, of uit de tunnels van de ondergrondse spoorwegen stroomden, om zich naar hun werk te spoeden.

Bijna iedereen uit de duizendkoppige menigte greep in zijn zak, om voor een five cents-stuk een der kranten te koopen, nog vochtig van den inkt, en op straat of in de lift het buitengewone nieuws door te vliegen.

Slechts weinigen van dit groote stadspubliek waren er van op de hoogte, dat er op dezen dag, in de strafgevangenis van den staat New-York de voorbereidingen voor een elektrocutie plaats hadden gevonden. Zulke terechtstellingen interesseerden het New-Yorksche publiek slechts dan, als beroemde advocaten maandenlang om het leven van den veroordeelde hadden gestreden, of wanneer er bij de terechtstelling iets bijzonders voorviel. Het gebeurde zelfs wel nu en dan dat een delinkwent meerdere kwartieren lang onder den invloed van den stroom moest gehouden worden, tot hij eindelijk voor het ontleedmes der artsen rijp was. En het was ook wel voorgekomen, dat de een of ander zwaarochelend onder het mes weer ontwaakte. Maar de Yankees hadden van dergelijke gebeurtenissen nooit te veel ophef gemaakt. Zelfs niet vroeger, toen het land nog bestuurd werd door een president, dien men iedere vier jaar opnieuw koos. Veel minder thans, nu het onder de vuist van den president-diktator Cyrus Stonard stond. Onder de vuist van dezen Cyrus Stonard, die na den eersten verloren oorlog tegen Japan, den opstand van het bolsjewistisch gezinde Oosten tegen de bourgeoisie van het Westen met de uiterste gestrengheid had neergeslagen en die toen den tweeden oorlog tegen Japan tot een zegerijk einde had gebracht. De onbeperkte macht van den president-diktator dwong ook de Amerikaansche kranten tot eenige terughoudendheid in alle berichten aangaande de regeering en haar maatregelen.

Er moest dus iets bijzonders voorgevallen zijn, dat alle New-Yorksche bladen deze gebeurtenis zonder uitzondering hun eerste pagina wijdden en doorgingen met het verspreiden van extra-nummers. — Nog voor de laatste exemplaren van de juist verschenen oplaag hun koopers gevonden hadden, stormde een nieuw leger van krantenboys met de volgende oplaag der ochtendbladen langs Broadway.

„Het raadsel van Sing-Sing!

Sing-Sing, 6 uur 25. Elektrisch station van Sing-Sing verwoest. Naam van den veroordeelde: Logg Sar. Herkomst onbekend. Geen Amerikaansch onderdaan! Ter dood veroordeeld wegens poging tot opblazen van een sluis van het Panamakanaal!”

„Sing-Sing, 6 uur 42. De veroordeelde verdwenen! De riemen, waarmee hij aan den stoel gebonden was, doorgesneden!”

„Sing-Sing, 6 uur 50. Een getuige medepligtig. Naar alle waarschijnlijkheid is de delinkwent met behulp van een der twaalf getuigen der elektrocutie gevluht.”

„Sing-Sing, 7 uur. Laatste berichten uit Sing-Sing. Met een auto ontvlucht! Een ongelooflijk feit! Door ooggetuigen vastgesteld, dat de delinkwent, kenbaar aan zijn exekutiekleding, tezamen met den getuige Williams in een voor de poort staanden auto gestapt is. Reden in razende vaart weg. Elk spoor ontbreekt. Gevangenisdirectie en politie radeloos.”

Een auto reed den hoek van Broadway om, waar het Flat-Iron Building zijn grootsche vormen in de lucht verheft en bleef met 'n korten, scherpen ruk

staan. De inzittende trok een van de boys het tweede extra-nummer uit de hand en doorliep het snel, terwijl de auto met een vaart in de richting van het hoofdbureau van politie doorreed. Het gelaat van den inzittende vertrok zich nerveus. Hij was een man van middelbaren leeftijd. Een van die menschen, van wie men niet zeggen kan of ze 40 of 60 jaar oud zijn.

De auto hield stil voor het hoofdbureau van politie. Nog voor hij stil stond, sprong de inzittende er uit en haastte zich over het trottoir naar de ingangspoort.

Weliswaar was zijn kleding afkomstig uit een der beste ateliers, doch alle tailleurskunst vermocht niet eenige lichaamsgebreken onzichtbaar te maken. Een nauwkeurig waarnemer zag spoedig, dat de rechter schouder een weinig te hoog, de linkerheup wat binnenwaarts gebogen was, en dat het linkerbeen bij het gaan sleepte.

Hij ging door de poort. Haastig doorkruiste hij het labyrint van gangen, totdat bij een dubbele deur een policeman hem in den weg trad, een typische Ier, zes voet lang, toegerust met gummistok en vilthelm.

„Hallo, Sir! Waarheen?”

Een ontevreden gemor was het antwoord van den haastig verdergaanden vreemdeling.

„Stop Sir!”

Breed en massaal schoof de Iersche reus zich hem

IR. JAN SCHOUTEN,

te Delft, de vermaarde leider van „Atelier voor gebrand glas-in-lood” „'t Prinsenhof” vierde een dezer dagen onder buitengewoon-groote bewijzen van belangstelling zijn zeventigsten verjaardag.

in den weg en hief met onmiskenbare bedoeling zijn gummistok op. Heftig greep de bezoeker een kaartje uit zijn zak en reikte het den beambte over.

„Onmiddellijk naar den chef.”

Meer nog dan dit op bevelenden toon uitgesproken woord, dwong de fonkelende blik den policeman met groote voorkomendheid de deur te openen en den vreemdeling in een ruime spreekkamer te laten.

„Edward F. Glossin. Medicinal Doctor.” stond op het kaartje, dat de beambte voor den politieprefekt Mac Morland op de tafel neerlegde. De drager van dezen naam moest wel een man van beteekenis zijn, want nauwelijks had de prefekt een blik op het kaartje geworpen, of hij stond op, haastte zich naar buiten en geleidde den aangediende in zijn privékantoor.

„Waarmee kan ik U van dienst zijn, doctor?”

„Heeft U bericht uit Sing-Sing?”

„Alleen wat de bladen melden.”

„Stel alles in het werk om de vluchtelingen te achterhalen. Als het corps politievliegers niet voldoende is, requireer dan de vliegeniers van het leger! Uw volmacht stelt U toch tot deze requisitie in staat?”

„Ja doctor.”

„De vluchtelingen moeten voor het aanbreken der duisternis gevat zijn. Het is een kwestie van staatsbelang. U staat me daarvoor borg.”

„Ik doe wat ik kan.” De politieprefekt was door den ongewoon barschen toon van den bezoeker gekwetst en dit klonk uit zijn antwoord.

Dr. Glossin fronste het voorhoofd. Een antwoord, dat eenige tegenspraak of voorbehoud inhield duldde hij niet.

„Laten we hopen, dat Uw capaciteiten ons niet

teleurstellen. Anders . . . zouden we iemand moeten zoeken, die meer presteert. Laat naar Sing-Sing telefoneeren. Professor Curtis moet hier komen. Hij zal U in mijn tegenwoordigheid over de gebeurtenissen mededeeling doen.”

De prefekt greep het toestel en vroeg verbinding.

„Wanneer kan Curtis hier zijn?”

„Binnen een kwartier.”

Dr. Glossin streek zich over het hooge voorhoofd en door het volle, ternauwernood grijzende donkere haar, dat glad naar achteren geborsteld was.

„Ik zou zoolang alleen wenschen te zijn. Kan ik . . .”

„Zeker, doctor. Gaat U voor.” De prefekt opende de deur tot een klein kabinet en liet Dr. Glossin binnen gaan.

„Dank U, prefekt . . . Laat ik het niet vergeten! 200.000 Dollar belooning voor hem, die de vluchtelingen terugbrengt. Levend of dood!”

„200.000 . . . ?” Mac Morland deed verwonderd een schrede terug.

„200.000, prefekt! Juist, zooals ik zeg. Aanplakbiljetten met de belooning in alle steden!”

De prefekt trok zich terug. Nauwelijks had hij de deur achter zich gesloten, of alle strakheid week uit Dr. Glossin's trekken en maakte plaats voor een opgewonden, zorgelijke uitdrukking. Zachtjes steunend liet hij zich in een zetel vallen en bedekte met de rechterhand de oogen, terwijl de linker nerveus over de leuning gleeed. Als onder een innerlijken drang kwamen onsamenhangende woorden, half gefluisterd en afgestooten van zijn lippen:

„Staan de dooden weer op? . . . Bursfeld's zoon! . . . Geen twijfel! . . . Wie heeft hem gered? . . . Wie was deze Williams? De vader zelf? . . . Alleen hij kan de macht bezitten hem te redden . . . Neen, die was het zeker niet. . . De grendels van den Tower zijn sterker als die van Sing-Sing . . . Wie wist nog meer van die geheimzinnige macht? . . . Ah, Jane! . . . Zij zou het bekend kunnen maken! Wij moeten het probeeren . . . Onmogelijk nu nog naar Trenton te rijden. Ik moet tot vanavond wachten . . . Een onverdraaglijke gedachte . . . acht uren in onzekerheid . . .”

De spreker schrok op en wierp een blik op zijn chronometer.

„Kalm, kalm! Nog 10 minuten voor mij.”

Uit een klein glazen buisje nam hij, zorgvuldig geteld, twee kleine witte pillen en slikte ze in. Bijna op het zelfde oogenblik week alle zenuwachtige spanning uit zijn gekwelde trekken en maakte plaats voor een vreedzame rust. Zijn gedachten gingen terug naar het verleden. Beelden van een menschenleeftijd terug trokken plastisch aan zijn geest voorbij. . . . De groote spoorwegaanleg indertijd in Mesopotamië in de eerste 10 jaar na den wereldoorlog. Een klein landhuis aan den voet der bergen . . . Een blonde vrouw in het wit met een spelend jongetje op den arm . . . Hoe lang, hoe oneindig lang was het geleden, dat hij Gerhard Bursfeld, den voormaligen legeringenieur uit zijn Koerdisch toevluchtsoord gelokt had en voor de Mesopotamische spoorweg- en bevoeiingswerken gewonnen had, toen ter tijd, toen arbeid en intellect in het tweestroomland schaarsch waren.

Gerhard Bursfeld had de stem, die hem naar dergelijke arbeid riep gaarne gehoor gegeven. Met hem kwamen zijn jong zoontje en zijn blonde vrouw, Rokaja. Bursfeld, de schoone dochter van een Koerdisch hoofdman en een Cirkassische moeder. Een gelukkig leven begon . . . Tot Gerhard Bursfeld de groote, gevaarlijke ontdekking deed . . . Tot Edward Glossin, in liefde tot de blonde vrouw ontbrand, zijn vriend en diens uitvinding aan de Engelsche regeering verried . . .

Gerhard Bursfeld verdween achter de muren van den Tower. Zijn vrouw vluchtte met den driejarigen jongen naar de bergen in het noordoosten. Haar spoor was verloren. En Edward Glossin zag zich op zijn beurt bedrogen. Met een paar duizend pond scheepte de Engelsche regeering hem af als belooning voor een geheim, dat hem van onmetelijke waarde toescheen . . .

De trekken van den droomer kregen weer de oude spanning. Het geluid van een elektrische bel deed zich hooren. De doctor verhief zich en trad op stramme wijze het privékantoor van den prefekt binnen.

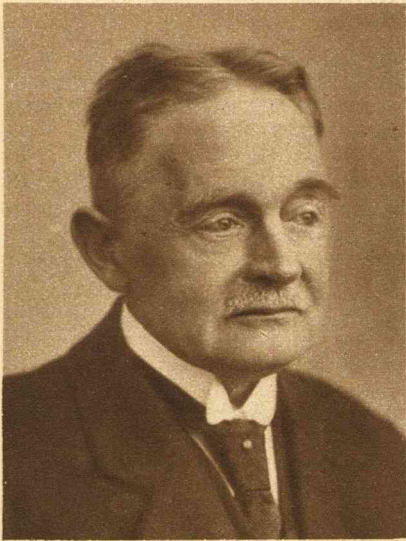
Kort begroette hij den nieuwaangekomene, prof. Curtis uit Sing-Sing, en vroeg: „Hoe is het mogelijk geweest, dat de machine weigerde?”

Zenuwachtig en met moeite sprekend bracht de professor verslag uit.

„Het is ons allen onbegrijpelijk! Om 5 uur 30 was men met de elektrocutie van den roofmoordenaar Woodburne begonnen. Deze verliep zonder eenige stoornis. Om 5 uur 40 lag de delinkwent reeds op de snijtafel. De machine werd uitgeschakeld en om 5 uur 55 weer aangezet.”

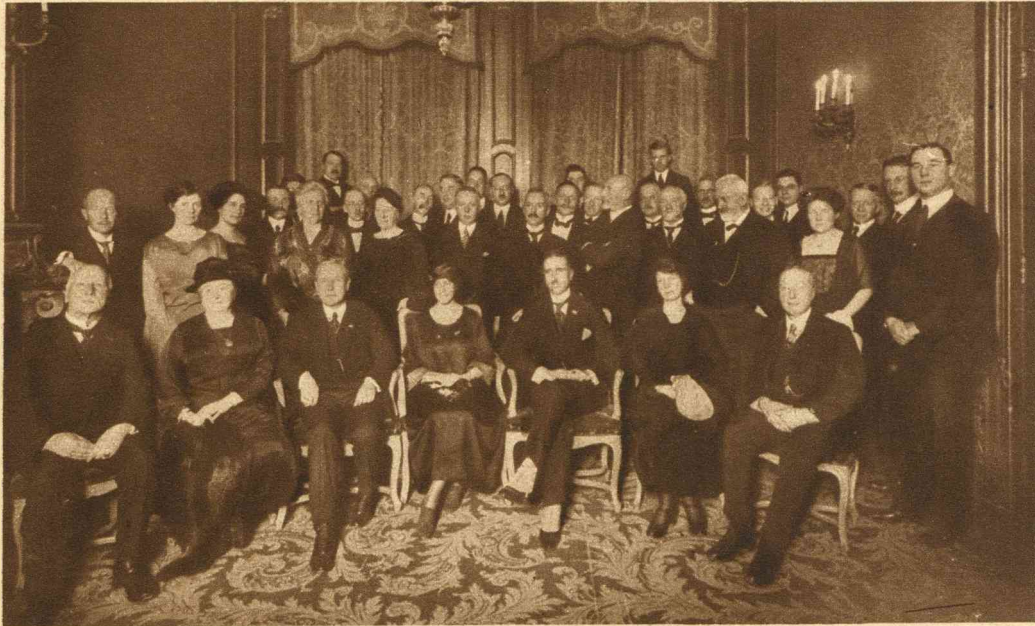
(Wordt vervolgd).

VAN HEINDE EN VERRE

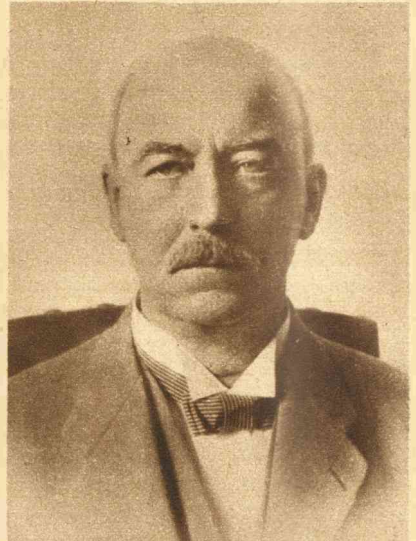
E. F. van 'de Waereld

De chemicus der gasfabriek te Utrecht, de heer E. F. van de Waereld, zal 1 Januari a.s. zijn betrekking, die hij gedurende 35 jaren vervuld heeft, verlaten om een welverdiende rust te gaan genieten. Niet alleen in gas-chemische, doch ook in fotografische kringen is de heer van de Waereld een bekende persoonlijkheid door zijn veeljarigen, verdienstelijken arbeid op fotografisch en chemigrafisch gebied. Het zal hem op dezen dag zeker aan belangstelling niet ontbreken.

De Nederlandsche Alpenvereniging.

Zaterdag 16 Dec. werd in Hotel „De Twee Steden” te den Haag een bijeenkomst, gehouden door de Nederlandsche Alpenvereniging, waarbij de heer en mevrouw Visser, die zoo juist van hun expeditie in het Karakorumgebergte waren teruggekeerd, werden gehuldigd, met aanbieding van het eere-lidmaatschap dezer vereeniging.

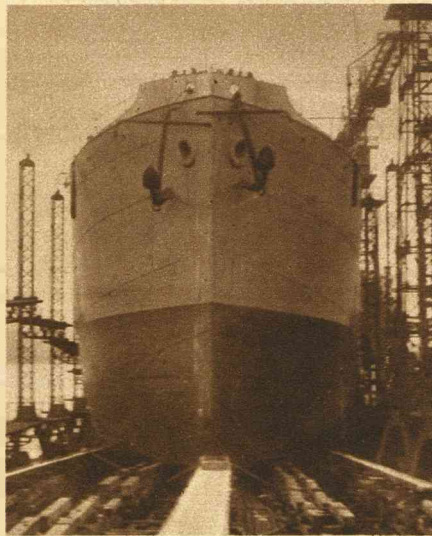
De Poolse staatspresident Narutowicz,

die eerst sinds eenige dagen zijn functie had aanvaard, werd den 16en December te Warschau door revolvergeschoten vermoord.

Het 75-jarig bestaan der Koninklijke.

Zaterdag 16 December herdacht de Koninklijke Nederlandsche Roei- en Zeilvereniging in het gebouw der Industriële Club te Amsterdam haar 75-jarig bestaan.

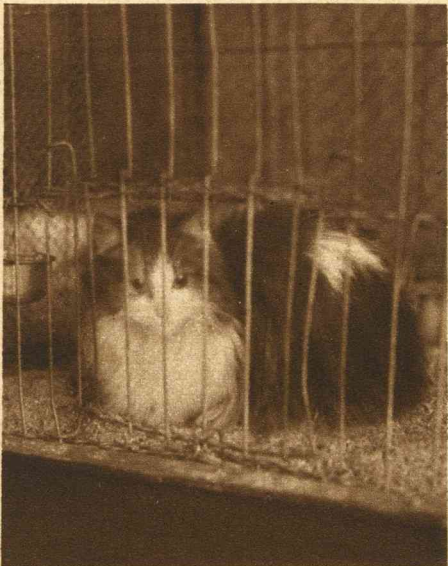
Tewaterlating s.s. „Schouwen”.

Van de werf „Gusto” te Schiedam liep verleden week met goed gevolg te water het s.s. „Schouwen” gebouwd voor de N.V. Stoomvaart Maatschij „Triton”.

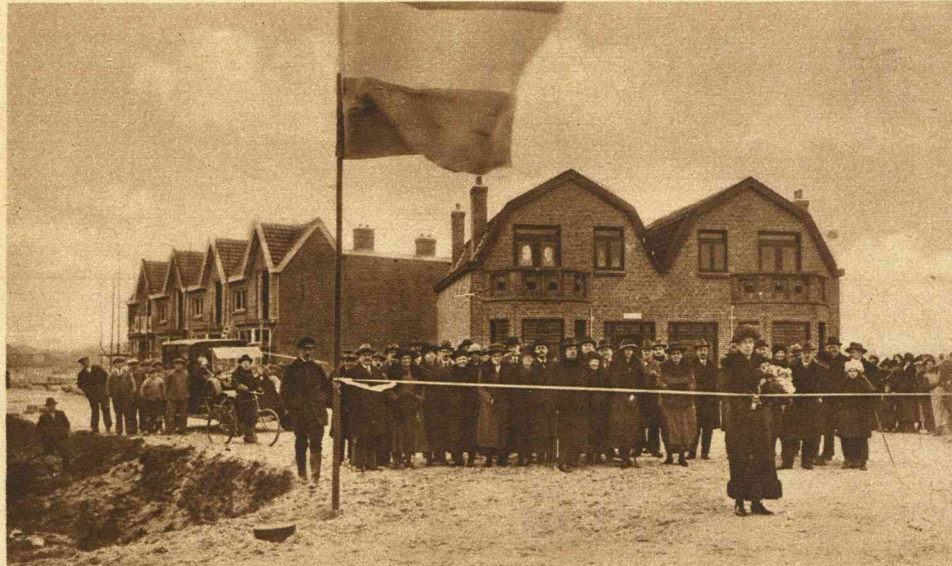
Het afscheid van den heer Hulb Luns

als directeur der Kon. School voor K. T. A. te 's-Hertogenbosch. Op onze foto ziet men den heer Luns omgeven door zijn leerlingen. Naast hem zittend de leeraren Piet Slager en André Verhorst.

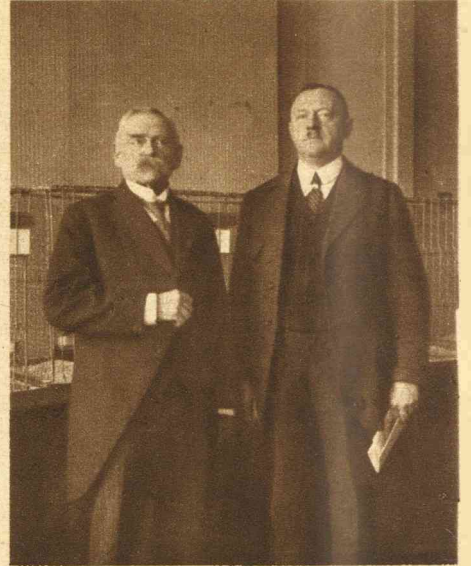
De Kattententoonstelling te Utrecht.

De met den eersten prijs bekroonde Angora-kat.

De opening der Burgemeester Bosstraat te Overschie.

Onze foto werd genomen op het oogenblik dat Mevrouw de Wed. J. Bos, weduwe van wijlen den burgemeester Bos, het zijden lint doorknipte.

De Kattententoonstelling te Utrecht.

Links de heer A. A. Polvliet, de oudste der Nederlandsche keurmeesters, en rechts de heer H. Peters, de organisator der tentoonstelling.

Links :

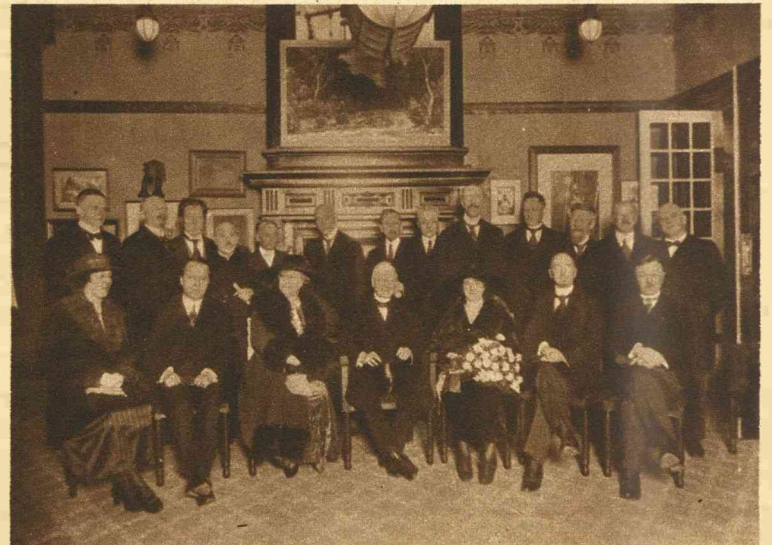
Voor de vluchtelingen uit Smyrna.

De Nederlandsche keuken te Athene die aldaar geopend werd voor de vluchtelingen uit Smyrna. 1. De Nederlandsche gezant en 2. de Nederlandsche consul te Athene.

Rechts :

Voor de noodlijdende kunstenaars.

Verleden week werd in Huize „Corvin” te Hilversum de groote tentoonstelling ten bate van in nood verkeerende kunstenaars door den Minister van Kunsten en Wetenschappen geopend.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Nuttige Wenken.

Petroleumvlekken kan men uit laken verwijderen door ze dik met aardappelmeel te bestrooien, hierover vloeipapier te leggen en daarop een warm strijkijzer te zetten. Indien noodig, deze behandeling herhalen.

Cacaovlekken mogen alleen met koud water uitgewaschen worden.

Bloedvlekken in houten vloeren borstelt men met een mengsel van 24 deelen water en 1 deel zwavelzuur; nooit echter met zeep. Inktvlekken verwijdert men doorer verdund zoutzuur op te gieten, dat men eenige uren laat inwerken. Daarna wast men de plekken af met zand, zeep en soda.

Lijm voor ivoor kan men op de volgende wijze bereiden: 1 deel vischlijm en 2 deelen gelatine laat men in 10 deelen water 's nachts opwellen; men verwarmt het mengsel in een waterbad tot een gelijkmatige oplossing. Hierbij voegt men een intusschen gemaakte oplossing van 1 deel mastiek en 1 deel spiritus, roert alles goed om en voegt nog 1 deel zinkwit toe.

Gepolijste houten heften van messen en vorken knapt men op met eenige druppels olie met een weinig zwartsel, door middel van linnen lappen, flink in te wrijven.

Vogelkooien worden het beste gedesinfecteerd door middel van een dunne laag ruwe gips, waarover zand.

In noodgevallen kan men vloeipapier bij spirituslampen als kousje gebruiken.

Een zekere briefafsluiting is die met eiwit, dat zelfs waterdamp niet vermag op te lossen.

Gemakkelijk brandbare voorwerpen beschermt men door ze te bestrijken met salicylzuur.

Watertonnen worden geheel dicht wanneer men de voegen van de duigen met droge leem völdrukt en de tonnen dan met water vult.

Om de waarde van aardappelen te onderzoeken, snijdt men er een stuk af en wrijft de snijvlakken tegen elkaar. Kleven de stukken aan elkaar en ontwikkelt zich aan de randen schuim, dan zijn ze goed.

DE NIEUWE MODE.

Links: Rok van marine serge, zijdelings sluitend. Blouse van wit crêpe met blauw marine borduursel. Om den hals een marineblauwe bies. Rechts: Peignoir van rose nubienne gegarneerd met een kraag en mouwomslagen van grijze stof met zwart borduursel, stoffen ceintuur en fantasieknopen.

Recepten.

Stampot van snijboonen.

Benodigd: 1 K.G. snijboonen uit het zout; $\frac{1}{2}$ K.G. aardappelen; 500 gram rookworst; 60 gram vet of boter.

Bereiding: De snijboonen opzetten met de aanhangende pekel. Is er te weinig vocht op, dan moet men water toevoegen met een evenredige hoeveelheid zout, omdat de min of meer hard geworden boonen spoediger gaar koken in een geconcentreerde, dan in een slappe zoutoplossing. Zijn de boonen gaar, dan moeten ze ververscht worden. Hiertoe giet men ze eerst af en stort ze daarna over in een ruime hoeveelheid koud water, waarin men ze eenigen tijd laat staan; vervolgens wringt men de groenten goed uit, zet ze opnieuw met koud water op, brengt ze weer aan de kook en herhaalt het ververschen, tot de snijboonen niet meer zout smaken. Dan legt men de aardappelen onder in de pan, doet daarbij zooveel water dat zij juist onderstaan, voegt er, zoo noodig, een weinig zout bij, legt de helft van de snijboonen op de aardappelen, dan volgt de worst, ten laatste de rest van de groente en dit alles laat men met elkaar gaar stoven ($1\frac{1}{2}$ uur). De worst wordt er nu uitgenomen en afzonderlijk opgediend; groente en aardappelen worden goed dooreen gestampt.

Nagemaakte Haas.

Benodigd: Afval van haas; 500 gram mager varkensvleesch; 100 gram gerookt spek; 10 gram zout; 60 gram in rooden wijn geweekt brood; één ei; geraspte schil van één citroen; fijne peper; iets kruidnagelpoeder; 75 gram lardeerpek; 1 d.L. zure room.

Bereiding: Van den afval van haas het rauwe vleesch, het varkensvleesch en het rookspek in den vleeschmolen fijnmalen; dit vervolgens goed doorenmengen met het in wijn geweekte brood, het ei, de geraspte citroenschil, de peper, het kruidnagelpoeder en het zout. Aan dit mengsel ongeveer den vorm van haas geven, dezen met fijne reepjes spek lardeeren en in de heete boter onder voortdurend bedruipen bruin en gaar braden. Aan het eind van den braadtijd voegt men den room toe en maakt de jus af evenals hazenjus. Men kan bij dit vleesch gebakken aardappelen of aardappelcroquetten geven.

VOOR DE JEUGD

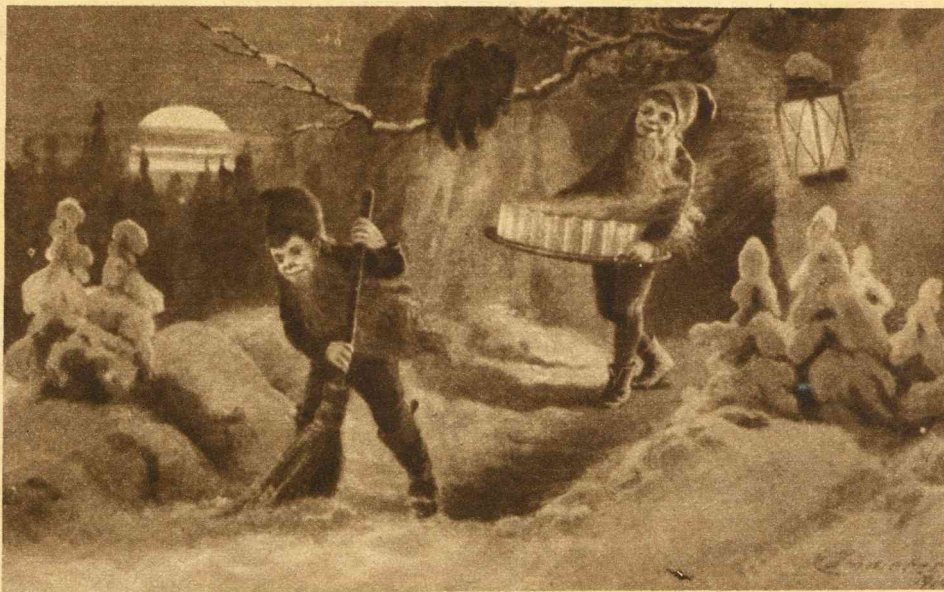
OUDEJAARSVOND IN HET DWERGENLAND.

Ja, ja, ook in het land der dwergen wordt Oudejaarsavond gevierd. Dachten jullie soms van niet?

Dat kan ik je dan anders vertellen. En het gaat bij hen veel gemakkelijker dan bij ons, want alles wat ze nodig hebben voor een echt gezelligen Oudejaarsavond, appelbollen, anjies- en chocolademelk, peperneuten en nog tal van andere lekkernijen, hebben de aardmannetjes zoo maar voor het grijpen.

En een heerlijke punch die ze drinken, neen maar, daar slik je eenvoudig je tong van in. Ze hebben er dan ook goed slag van om een fijnen punchbowl te maken. Reeds vroeg in den morgen van Oudejaarsdag gaan de dwergen er op uit om de benodigdheden aan te halen. Ze gaan naar de pakhuizen waar de suiker ligt opgehoopt, sluipen, zonder dat iemand er iets van ziet, in de wijn- en provisiekelders rond en als ze dan alles bijeen hebben, wat voor de punchbowl nodig is, dan wordt er een groot vuur aangelegd in het donkerste deel van het bosch.

En door bekwame dwergenhanden Wordt dan een punch gemaakt om van te watertanden!

Oudejaarsavond in het dwergenland.

Als dan alles is opgeruimd, keurig en net, En ieder zich op zijn plaats heeft gezet, Dan wordt op een blad in wel honderden glazen (Als jullie dat zag zou je je zeker verbazen!)

De punch rondgediend, zoo heerlijk en geurig, Zoo fijn en zoo warm, zoo zoet en zoo fleurig, Als je nergens zult vinden, in geen enkele woning Ja zelfs niet in het paleis van den koning!

Dan wordt er gezongen, Gedanst en gesprongen, Dan wordt er geklonken En... dikwijls gedronken!

Dan heerscht er een vreugde, een jool en een pret Tot 't twaalf uur slaat, dan gaat ieder naar bed.

OUDEJAARSVOND SPELLETJES.

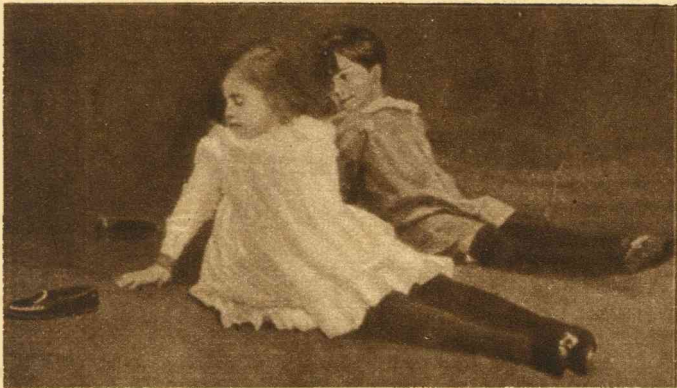
Oudejaarsavond is nu eens echt een avond om allerlei leuke spelletjes te doen. Vader en Moeder hebben het op andere winteravonden meestal te

druk om met ons te spelen, maar op Oudejaarsavond is dat anders, dan laat Vader zijn krant en zakenbrieven rusten en Moeder heeft haar gewone huiselijke bezigheden voor dezen avond nu eens niet ter hand genomen en allen zitten nu gezellig rondom de tafel, waarop natuurlijk het noodige lekkers al gereed staat, om straks door ons te worden aangesproken.

Als dan het eerste kopje warme melk is rondgediend, zegt Vader: „Wat zullen we nu eens spelen, jongelui?” Nu, om een antwoord behoef je niet verlegen te zitten. Als jellui de vorige jaargangen van „Panorama” eens doorsnuffelt, zul je daarin heel wat aardige spelen vinden, waarmee je den avond gezellig kunt doorbrennen.

Toch willen wij, aan onze gewoonte getrouw, ook ditmaal jullie een paar spelletjes leeren, en omdat wij weten, dat het jonge goedje van verandering houdt, en niet een geheelen avond stil aan tafel kan zitten, geven we er hier een paar, die niet aan tafel, maar in de kamer op den grond gespeeld moeten worden. Begint hier echter niet te vroeg in den avond mee, want dan worden jullie veel te rumoerig en zucht Moeder dat die vervelende Oom Tom zijn kunsten maar voor zich had moeten houden.

In onderstaande afb. kunt ge zien hoe de spelletjes gespeeld worden. OOM TOM.

Dit spelletje heet het „Schoenorakel”. Daarmee kun je de toekomst lezen. Je spreekt eerst een wensch uit, gooit dan den schoen over je hoofd en wijst de schoen met den neus naar buiten, dan wordt de wensch vervuld.

Dit spelletje, dat moeilijker is, heet „Appelhappen”. Hiervoor worden verschillende appelen in een teil met water gelegd en die moeten er met de tanden worden uitgehaald. Als het lukt, mag men ze houden.

DE ZONNEJONKVROUW

EEN ROMAN VAN DE ROODE AARDE

VAN ANNY WOTHE

Verfaald door Mevr. J. P. WESSELINK-VAN ROSSUM

13)

Dank U, Harms Oerre. Ge hebt goed en overvloedig voor mij gezorgd. De kippen waren mij vooral welkom.”
„Daarvoor moet u moeder bedanken, mijnheer de graaf.”
„Ik meende, moeder Oerre, dat ge het niet goed vindt voor mij te zorgen.”

„U hebt een fijnen neus, mijnheer,” antwoordde Elke. „Het was niet tegen u. Ik wil alleen met het Elzenslot niets te maken hebben. Maar als, zooals freule von Rinkerode vertelt, de baron zelf het Elzenslot heeft bezocht, dan kan toch niemand van ons vijandig zijn.”

„Dat verheugt mij zeer, moeder Oerre. Ik zou graag met de menschen hier in vrede leven.”

De oude vrouw keek haar gast onderzoekend aan. „U wilt iets vragen, mijnheer?”

Graaf Reimer keek haar verschrikt aan.

Daar had hij nu heel onschuldig met de menschen aan tafel plaats genomen, om een geschikte gelegenheid te hebben een vraag te doen, die hem zeer bezwaarde en die hij toch niet over de lippen wilde brengen. En nu las deze oude, eenvoudige vrouw in zijn oogen, waarom hij naar hier was gekomen.

„U heeft volkomen gelijk, moeder Oerre,” antwoordde hij aarzelend, „ik wilde vragen — u moet het niet voor nieuwsgierigheid houden — of u den naam soms weet dien barones von Rinkerode vroeger heeft gedragen.”

Moeder Elke fronste haar voorhoofd. Zij gaf haar kleinkinderen een wenk, op te staan, waarop de knechts en dienstmaagden zich ook terugtrokken naar den deel. Heden stond het glazen beschot open en men overzag den ganschen grooten dorschvloer. Rechts en links zag men paarden, runderen, varkens en ook gevogelte. Daarboven waren de slaapplaatsen der knechts en de zolders voor het bewaren van het reeds gedorschte graan.

Graaf Waldau zag dat alles als in een nevel — hij hoorde het zacht tegen elkander rinkelen der kettingen van het vee, het half onderdrukte giegelen der meiden, terwijl moeder Elke op scherpen toon zeide:

„Mevrouw de barones heeft geen anderen naam en als ik hem wist, zou ik hem niet zeggen, omdat mijnheer niet wil, dat er over gesproken wordt. Ik heb de heeren von Rinkerode jarenlang trouw gediend.”

Een lichte blos kwam op het bleeke gelaat van den graaf. Had hij de terechtwijzing van de oude vrouw verdiend?

„U neemt mijn vraag geheel verkeerd op, moeder Oerre. Ik ben niet gekomen, om u uit te hooren. De gedachte vervolgt mij slechts, dat ik mevrouw von Rinkerode reeds ergens ontmoet heb, ofschoon ik toch beslist weet, dat ik haar nooit heb gezien.”

„Dat is ook niet best mogelijk, mijnheer de graaf,” viel Harms Oerre in. „Mevrouw heeft Rinkerode sedert meer dan twintig jaren niet verlaten. Welken naam zij eens heeft gedragen, weet niemand. In het Elzenslot, waar zij vroeger woonde, leefde zij altijd zeer afgezonderd. De menschen zeggen, dat zij een prinses is geweest.”

Moeder Elke wierp haar babbelseken zoon een ontstemden blik toe. Het was haar alsof de graaf nog bleeker was geworden. Of vergiste zij zich?

„Indien u iets weten wilt, mijnheer,” zei zij norsch, „dan moet u het mijnheer zelf, of den dominee vragen. Zelfs het eigen kind weet het niet, en dan behoeven vreemden het toch zeker niet te weten.”

De graaf stond op. Het was toch ver met hem gekomen, dat hij zich zoo'n antwoord van de oude vrouw moest laten welgevallen.

„Houdt het mij ten goede,” antwoordde hij, Elke de hand gevend. „Dank voor uw gastvrijheid en vergeef mij, dat ik het u lastig maakte. Had ik vermoed, dat ik dingen aanroerde, die onbesproken moeten blijven, dan zou ik natuurlijk niets gevraagd hebben, want het past niet, dat een vreemde meer weet, dan freule von Rinkerode. Ik hoop, dat zij zeer gelukkig zal worden met haar neef. De jonge verloofden zijn een knap paar.”

Moeder Elke, die intusschen met haar gast tot aan de deur was gegaan, keek somber naar graaf Reimer.

Van den dorschvloer klonk het gezang der meiden:

„Daar beneden in het dal,

Daar drijft het water een rad
Mij echter, mij drijft de liefde
Van 's morgens tot 's avonds laat.

Het rad, het is gebroken,
De liefde heeft nooit een eind;
En als twee geliefden scheiden,
Reiken zij elkaar de hand.”

„Nee, ik geloof niet, dat het voor de Zonnejonkvrouw een geluk is,” stiet Elke norsch uit.

„Zij neemt hem, omdat het de liefste wensch van haar vader is en omdat hij de erfgenaam van den Zonnehof is, waarvan zij niet wil scheiden. Zij weet nog niets van de liefde en de smart der liefde, mijnheer, en het is erg, als men zoo in 't huwelijk gaat, heel erg. De arme prinses daarginds, nu, die kan er van meepraten.”

En alsof zij reeds teveel had verraden, streek zij verlegen met de hand over het grijze hoofd en fluisterde:

„Daar is mij nu toch ontvallen, wat ik niet wilde zeggen. U heeft een paar oogen, mijnheer, die kunnen dwingen. Ik geloof, dat ik uw oogen ook al eens gezien heb.”

Reimer schudde het hoofd. „Dat is toch onmogelijk, lieve vrouw.”

Groote Meesters in de Schilderkunst.

Zoojuist verscheen bij A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. te Leiden: „De Groote Meesters in de Schilderkunst”, een wondermooi boekwerk met 120 gekleurde afbeeldingen naar beroemde schilderijen van de vroegste Italiaansche kunsten de nederlandsche primitieven af, tot aan het einde der 18e eeuw, voorzien van een inleiding en verklarenden tekst van Prof. A. P. Philippi. — Dit is geen gewone verzameling van gekleurde reproducties naar bekende schilderijen, doch in dit werk is een keur van meesterwerken der klassieke kunst in hun oorspronkelijke kleuren bijeengebracht, waardoor dit boek voor iederen waren kunstminnaar een bron van voortdurend en veredelend genot is, dat hij telkens en telkens weer ter hand zal nemen. Wat de technische uitvoering betreft, deze is in één woord onberispelijk. Zelden — misschien nooit — zagen wij zooiets voortreffelijks. — Hierboven reproduceeren wij een der in dit werk voorkomende schilderijen van Domenico, voorstellend de kumäische Sibylle.

Nog eens reikte hij haar de hand, nu kwam de boer er weer bij en zei tot Reimer:

„Ik zie, mijnheer, dat u geen stok heeft, neem dezen hier als het geschenk aan onzen gast — dat is zoo de gewoonte hier in het land,” voegde hij er als verontschuldiging aan toe — „Ik heb hem zelf in lange winteravonden gesneden. Misschien heeft u hem noodig, als u over de heide loopt. Het is donker geworden.”

Graaf Waldau nam met een woord van dank het geschenk aan, dat hij niet kon afwijzen. Een fijn gesneden eiken stok met een paardekop — stellig voor den boer zelf bestemd geweest. Het gaf Reimer een pijnlijk gevoel, dat hij dezen lieden steeds dankbaar moest zijn. Harms Oerre scheen hem een beschermengel, die hem vriendelijk toeknikte, alsof hij wilde zeggen:

„Laat u toch door de goede oude vrouw niet van streek brengen, zij meent het niet zoo erg.”

Nog een woord van dank, een handdruk, daarna namen zij afscheid.

Van den dorschvloer klonk Reimer het oude volkslied na:

„Och scheiden, och scheiden, och scheiden!
Wie heeft toch het scheiden uitgedacht!
Het heeft mijn jeugdig, frisch hartje,
Zoo vroeg reeds droefnis gebracht.”

Als een slaapwandelaar liep graaf Waldau verder. Het lied, het weemoedige lied, ging met hem over de heide. Hij keek niet om en hij zag niet, dat de oude

vrouw hem nu eveneens hoofdschuddend met de hand boven de oogen nakeek, zooals zij het tevoren de Zonnejonkvrouw had gedaan — hij voelde slechts, hoe zijn hart ineenkromp van een onbeschrijflijke smart.

Wat had hem zoo treurig gestemd? Hij wist toch immers bij ondervinding, hoe het was, als twee harten scheidden. Nee, het was iets anders. Het hing samen met de Zonnejonkvrouw, met de mooie vrouw, die een prinses was, en met het oude Elzenslot.

Een vreemd iets drukte hem steeds zwaarder. Was het de heidenevel? De laatste gouden lichtpunten op de heide waren gedoofd. Steeds donkerder daalde de schemering. De vleugelslag van den nachtwind ging door het hooge riet. De eenzame wandelaar huiverde. Was hij nu toch in het veen geraakt?

Met den stok van Harms Oerre tastte hij voor zich uit. Daarginds ontwaarde hij een helder licht. Het moest Rinkerode zijn. Hij liep over den glibberigen grond. Plotseling was het licht verdwenen. Besluiteloos bleef Reimer een oogenblik staan. Daar dook het licht weer op, maar het was nu naast hem. Toen hij erheen liep, was het weer als weggevaagd.

„Een dwaallicht,” dacht hij verschrikt en zijn voeten weigerden hem den dienst.

Met wijdgeopende oogen volgde hij het vaalblauwe spookachtige lichtschijnsel. Nu was het dicht voor hem, het scheen uit de donkere veenbeek voor hem op te stijgen. Het draaide om hem heen, helder opflikkerend, daarna werd het weer onzichtbaar.

Graaf Reimer stond als aan den grond genageld. Het was, alsof het donkere veen zijn offer eischte, alsof zich duizend onzichtbare handen van geesten naar hem uitstrekten. Met den hem geschonken stok zocht hij den weg, maar, waar hij ook met zijn stok voelde, steeds weer vond hij den weeken, slijkerigen veengrond.

Waar was de weg?

En de nevel was zoo dicht en duizend geheimzinnige stemmen gonsden over heide en veen.

Nu voelde graaf Waldau weer voorzichtig met den stok naar den anderen kant. Was de grond hier niet steviger, was hier geen pad?

Het koude zweet parelde op het voorhoofd van den graaf.

Was dit nu het einde? Was het een eindigen van alle leed, van de eindeloze smart?

Een oogenblik overviel hem het gevoel van zwakte, zich aan zijn noodlot over te geven, maar daarna zegevierde zijn jeugd, de drang tot leven ondanks alle lijden.

Hij tastte met zijn stok naar alle kanten en voorzichtig zette hij zijn voet, waar de weg hem vaster scheen. Het was alsof het dwaallicht, dat weer om hem heen danste, hem een verzegendem adem toeblied, daarna doofde het uit. De sluier van nevelen scheurde uiteen en de maan keek tusschen de wolken door over het veen. Reimer Waldau zag heel duidelijk een smal pad door het veen, hetzelfde waarlangs zijn goede stok hem reeds had gevoerd.

„Dank je, Harms Oerre,” prevelde hij, „voor je geschenk.”

Met flinken pas liep hij op het smalle pad verder. Hij zag, dat hij den heideweg weer had bereikt, dien hij kort te voren met de Zonnejonkvrouw was gegaan, en daarginds glinsterde ook reeds het gouden kruis op den vierhoekigen kerktoren van Rinkerode.

De slanke berkestammen der laan, die naar het dorp voerde, glansden in het zilveren licht en de nachtelijke dauw hing glinsterend aan de grassprietten. Maar de heide lag, toen hij zich omwendde, zwart, stil en dood en een muur van nevel trok er overheen.

Graaf Reimer Waldau huiverde, toen hij langzaam, stevig op zijn stok steunend naar het Elzenslot toeliep.

Een moeilijke dag lag achter hem en die van morgen zou zeker nog moeilijker voor hem zijn.

In den Zonnehof was het bericht van Helmgards verloving als een bliksemstraal geweest. Al was alles ook reeds lang zoo bepaald, al had men deze verloving reeds lang verwacht, tegenover de feiten stond men geheel anders.

Eilert von Rinkerode liep rond, als door innerlijk zalig geluk gedragen. Nu wist hij, dat Helmgard geborgen was, wanneer hij de oogen sloot, en de door hem verafgode vrouw zou op den Zonnehof altijd een werkelijk tehuis hebben.

Hij zag de donkere schaduwen niet om de oogen van Margone, evenmin het droeve lachje, waarmede zij het bericht ontving.

Hij dacht evenals Margone aan zijn gestorven jongen, aan den erfgenaam van den Zonnehof, die zoo vroeg had moeten heengaan. Maar tegenover feiten moest men sterk en vastberaden staan.

(Wordt vervolgd).

PANDER
8 ZONEN

DEN HAAG

AMSTERDAM
ROTTERDAMEETKAMER f 525.— SLAAPKAMER f 590.— HEERENKAMER f 515.—
Eigen Fabrikaat — Speciale Ontwerpen

VOOR IEDEREEN

Grappjes.

Snok had alle mogelijke moeite gedaan om een betrekking te krijgen, doch nergens was het hem gelukt. Eindelijk kreeg hij een inval. Den eerstvolgenden keer zei hij tegen een winkelier, die een bediende gevraagd had: „Mijnheer, ik ben zoo overtuigd, dat ik u bevallen zal, dat ik graag een maand lang voor niets zal werken.”

De winkelier besloot tenslotte hem aan te nemen.

Toen de maand om was, zei Snok: „Mijnheer, ik ben nu een maand bij U. Ik wilde nu wel graag wat gaan verdienen!” „Goed!” zei de winkelier, „wat verdient je nu?”

„Niets mijnheer,” antwoordde Snok. „Dat weet u toch wel?”

„Nou,” antwoordde zijn patroon, „laten wij dan maar niet lang praten. Ik zal je het dubbele geven.”

Bedelaar: „Ik sterf van honger, mijnheer!”

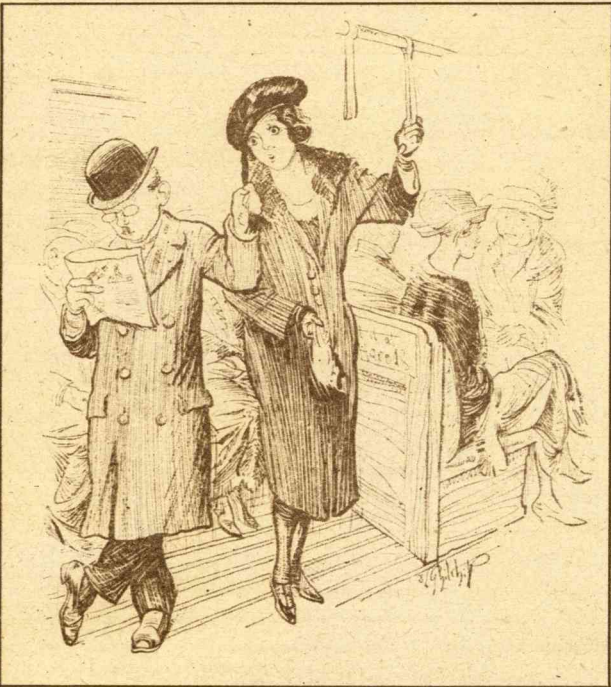
De rijke heer: „Hier heb je een stuiver. En vertel me nu eens hoe je zoo ellendig eraan toegekomen bent!”

Bedelaar: „Ach, mijnheer, ik was net zooals U. Ik gaf te groote sommen aan de armen!”

Aan het familiediner zit een bijziende dame naast een heer met een schedel zóó onvruchtbaar als een ijsveld aan den Noordpool. Toen de maaltijd halverwege was, liet deze kaalhoofdige heer zijn vork vallen. Als hij zich bukt om dien op te rapen, verkeert de bijziende dame in de veronderstelling, dat de kellner een nieuw gerecht serveert en zonder aarzelen zegt ze: „O, dank u! Ik houd niet van meloen.”

Een dominee komt het Centraal-station te Amsterdam uit. Aan een der krantenjongens vraagt hij den weg naar het Rijks-museum. Terwijl de jongen vertelt hoe hij te loopen heeft om daar te komen, krijgt de dominee medelijden met het boefje, dat in de groote stad voor water en wind opgroeit. Daarom zegt hij tegen hem: „Als je met mij mee gaat, zal ik je een fatsoenlijk pak koopen en je tevens den weg naar den hemel wijzen.”

Waarop de jongen hem ongeloovig aanstaart en antwoordt: „Wat het eerste betreft — nou, dat kun je misschien wel, maar wat den weg naar den hemel betreft — dat geloof ik niet. Je weet niet eens den weg naar het Rijks-museum...”

De macht der gewoonte.

De betreurenswaardige vergissing van een trampassagier, die altijd „tot de strop veroordeeld” is.

NIEUWJAARSWENSCH.

Waarde Panorama-lieden,
Bij het splinternieuwe jaar
heb ik voor u, vrienden-lezers
Een bescheiden wensche klaar.

Als dit wensche straks vervuld wordt,
— Waar ik inderdaad op vlas —
Raakt gij, lezeres en lezer
Komend jaar heusch in uw sas.

Eerst dan wensch ik, dat uw dokter,
Wenkbrauw-fronsende en barsch,
Van u allen zal getuigen:
„Aan zoo'n klant heb ik geen snars.”

Lezeressen, 'k wensch u allen,
Dat het keukenmeisjes-tal,
't Welk u in het nieuwe jaar krijgt
Onder vijftig blijven zal.

Telefoonbezitters, 'k wensch u,
Sterkte, moed en Job's geduld,
Daar ge zonder deze deugden
't Eind des jaars niet halen zult.

Huismoeders, ik wensch, dat spoedig
U de duurte niet meer kwelt
Dan kunt gij weer, net als vroeger,
Eieren kiezen voor uw geld.

Huisvaders, ik wensch van harte
— En ik-zelf deel daarin trouw —
Dat een jaar lang niets verandert
In de modes van de vrouw.

Huwelijk-plegers-candidaten,
Vol van zoete min vervuld,
'k Wensch, dat jullie, optimisten,
Niet in 'n hangkast wonen zult.

Den valuta-scharrelaren
Wensch ik op dit plaatsje gul,
Dat de Mark in '23
Niet zal komen onder nul!

Verder, Panorama-lezers,
Wensch ik u geen kleinigheid:
Dat weer elke motorduivel
Uwe veege lijven mijdt.

Eind'lijk wensch ik, dat men u steeds
Hoog zal schatten 't komend jaar,
Uitgezonderd dan natuurlijk
De... belastingambtenaar!

J. Cats Jr.

(Opl. raadsel No. 8: Laster).

RAADSEL N° 9.

Mijn eerste deel is iets, waarvoor Gij graag wilt strijden,
Al zoudt Gij daarvoor soms ook armoë moeten lijden.
Kunt Gij 't alleen niet af, vraag hulp aan mijn geheel,
En wat men U ontnam, dat wordt U weer ten deel.
Mijn tweede schenkt U rust, hebt Gij den strijd gestreden,
Ontfermt zich over U en Uw vermoeide leden.

Allerlei Wetenswaardigs.

ALS SCHADUWEN GEVAARLIJK ZIJN.

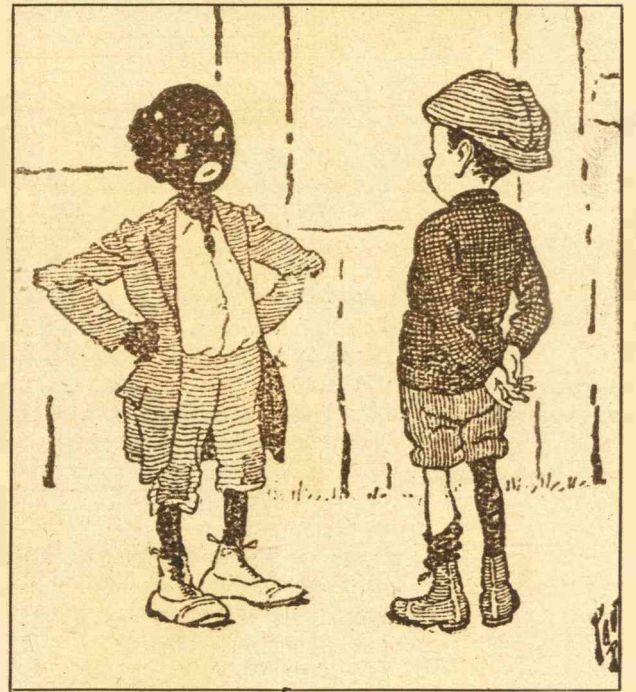
Een van de meest merkwaardige lampen is die welke nooit een schaduw werpt. Flinkke stukken hout kunnen ervoor geplaatst worden, maar dan nog gaat zij voort een volkomen helder en regelmatig licht te verspreiden.

Deze lamp wordt gebruikt in de operatiekamer, in gevallen waarbij schaduwen gevaarlijk zouden zijn. Een andere bijzonderheid is, dat het een licht van 3000 kaarsen verspreid zonder eenige hitte te geven. Er wordt maar een gewone 100-wat lamp gebruikt, en het geheele geheim ligt in een geheimzinnige serie spiegels, die het licht weerkaatsen en zoo zijn kracht verhoogden.

Bij een gewone lamp zou het onmogelijk zijn zooveel licht te verwekken zonder veel hitte, terwijl deze juist in een operatiekamer noodlottig wezen kan.

SCHEEPSMASTEN VAN BETON.

Aangezien houten masten, hoe goed ook geprepareerd en geteerd, niet lang den invloed van weer en wind kunnen doorstaan, heeft men zijn toevlucht genomen tot holle betonmasten, waarvan het gebruik steeds gestadig toeneemt. Ook ijzeren masten, ofschoon ze veel langer duren, kunnen toch niet concurreren met de betonmasten, omdat de eerste zeer duur in onderhoud zijn, daar ze minstens om roesten te voorkomen, om de twee jaar geverfd moeten worden. De aanschaffings- en onderhoudskosten van betonmasten zijn zeer gering en deze duren zeer lang; in het gebruik worden ze zelfs beter, want ze worden vaster en krijgen daardoor meer draagvermogen. Ook uit bouwkundig oogpunt zijn ze bovendien veel geschikter, wijl men ze in allerlei vormen maken kan, en er doordat ze hol zijn, gemakkelijk elektrische- en gasleidingen in kan aanbrengen, terwijl deze steeds bereikbaar blijven. De vervaardiging duurt ongeveer van 3 tot 4 weken.

Benijdenswaardig.

Blankie: „Jij bent toch maar gelukkig!”
Zwartje: „Waarom, jò?”
Blankie: „Nou — niemand kan zien of jij je wel achter je ooren wascht.”

ODOL

TANDPASTA

Zijn tanden moet men verzorgen

of met ODOL, of met

ODOL-TANDPASTA.

Deze laatste reinigt de tanden volkomen, werkt zacht desinfecteerend, voorkomt bij dagelijksch gebruik, het geelworden der tanden en smaakt bovendien heerlijk.